

BOMBARDAVIMAS IR POLITIKA

PREZIDENTAS JOHNSONAS VIETNAME PASIRINKO GOLDWATERIO SICULTĄ LINIJĄ. — TAI BUVO DIDELIS SMŪGIS TAIKOS BET KOKIA KAINA ŠALININKAMS, KURIE NETEKO ŽADO. — DABAR JIE PRADĖDA ATSPĖIKŲ IR REIKIA LAUKTI VIS SMARKESNĖS VIETNAMO POLITIKOS KRITIKOS.

Vytautas Meškauskas

Tokia jau yra likimo ironija, kad JAV Vietname pradėjo varyti politiką tarytum į prezidentas vadintųsi... Barry M. Goldwateris, Bombarduojamas Šiaurės Vietnamas, į Pietinį Vietnamą pasiūsti marinių batalionai ir jau kalbama apie marinių ir ko gero vienos armijos divizijos pasiuntimą. Atrodo, kad šia prasme prezidentas Johnsonas įsitraukė savo varžovą, vadintą karo kurstytoju, "trigger happy", ir kone bepročiu, kuris išrinktas prezidentu būtų įstumęs šį kraštą į baisią nelaimę. Apie tai rašomas sąmojingas New Yorko kolumnistas Art Buchwald pamaldžiai pastebi: "Laimel, prezidentui Johnsonui valdant valstybės laivą, mums apie tai net nereikia galvoti".

Iš tiesų bent kažkiek atrodė, kad prezidentui Johnsonui pora minučių prieš dvyliką pakeitus Vietnamo politiką, visi taikos bent kokia -- t.y. kapituliacijos -- kaina advokatai buvo taip sumišę, kad net nežinojo ką pasakyti. Tačiau dabar jie jau pradeda atsigausti ir toliau varo savo pragaštingą darbą. Taip kolumnistas Joseph Kraft smarkiai kritikuoja šiaurinio Vietnamo bombardavimą, teigdamas, kad jis duos priešingų rezultatų negu tikimasi. Naudodamasis prancūzų informacija, jis padėi, tame nelaimingame krašte vaizduoja štai taip:

Komunistiniai partizanai -- Viet Cong -- per penkis kovos metus yra smarkiai įsigalėję visame

krašte ir bombardavimas jiems padaro mažai žalos, už tat jie visai nelinek sustabdyti savo veiklos.

Vienas iš aiškinimų, kodėl jie puolė Pleiku vietovę (tas puolimas privertė JAV pakeisti savo laikyseną ir bombarduoti Š. Vietnamą) esąs toks, kad jie juo norėjo pakenkti taiklingiau nusiteikusiems komunistams ir Hanoi režimui. Mat, dalis Hanoi valdymų yra Vakaruose (Prancūzijoje) subrendę komunistai, kaip prezidentas Ho Či Min ir premjeras Pham Van Dong. Jie nenorėtų priklausyti nuo Pekino. Tačiau kartu ten yra ir "karopartija", kuriai vadovauja partijos gen. sekretorius Le Duan, ir Pekino šalininkai, Pekinas, žinoma, norėtų įrodyti, kad ir Washingtonas, ir Maskva yra tik "popieriniai tigrai". O tai galima būtų įrodyti, jei kova tęstųsi toliau, tuo tarpu paliaubos ir taikos susitarimas būtų įrodymu, kad pats Pekinas yra "popierinis tigras".

Tuo tarpu sovietai (Kraftas vadiną juos rusais) nenori konfrontacijos su JAV. Jie norėtų taikos, nors ji ir neatneštų pergalės dėl to, kad tai būtų smūgis Pekino linijai.

Jei tokia analizė yra teisinga, išvedžioja toliau J. Kraft, Amerika laikytųsi teisingos taktikos, jei kalbėtų apie taiką ir derybas. Mat, tokiu būdu Viet Congas nustotų savo populiarumo kaimiečių tarpe, kurie yra nuo karo labai pavargę. Tada Hanoi taikos

partija' galėtų pasakyti ir Viet Congui, ir Peknui, kad dabar esanti gera proga derybomis stabilizuoti savo laimėjimus. Maskva, žinoma, Hanoi taikos partiją paremtų ir Pekinas, jei jis reikala būtų toliau karo veiksmų, netektų savo įtakos.

Tuo tarpu bombardavimas su-trukdęs tokią jo pageidaujamą eigą. Rusai pateks į baisiai nemalonią padėtį, jei jie padės Hanoi, rizikuojant konfrontacija su JAV, o jei ne, Pekinas juos pravardžiuos "imperialistų liokajais". Rezultate tai tik padidins Pekno įtaką Š. Vietname.

Esu tikras, kad tokių verkiščių niūnių dėl būklės, į kurią pateko sovietai, greitai pasigirs daugiau, tačiau tie, kurie taip yra susirūpinę Kremliaus prestižu, geriau atliktų savo patriotinę pareigą pagalvodami, kas būtų, jei Johnsonas pasėktų į pasilymą ir sudarytų paliaubas, praktiškai lygias kapituliacijai. Kaip tada atrodytų JAV prestižas visame pasaulyje?

Reikia tikrai dėkoti Apvaizdai, kad prezidentas Johnsonas mėsiau pasirinko Goldwaterio politiką, o ne pasidavė savo paties šalininkų įkalbinėjimams. Juk pavarčius taip vadinamus įtakinius guosius JAV laikraščius, ten galėtai pastebėti tik ginčius ne dėl to ar pasitraukti iš Vietnamo, bet daugiau dėl to, kada pasitraukti: dabar ar kiek vėliau. Savaimė aišku, kad tai nebuvo paslaptis ir komunistinei pusei, kuri gal padarė klaidą norėdama kiek pagreikinti tokią įvykių eigą.

Visai teisingai National Review skiltyse James Burham pastebi, kad komunistiniai partizanai jau buvo nugalėti Graikijoje, Malajijoje, Filipinuose ir Gvatemaloje. Portugalai sekmingai laikosi savo Afrikos teritorijose, britai nugalėjo Mau-Mau, prancūzai, kariškai žinint, nebuvo nugalėti Alžire. Jie, kaip ir britai, iš to krašto pasitraukė politiniais sumetimais, ne kariškais.

Karinį ekspertų nuomone, JAV dar gali išsilaikyti Pietryčių Azijoje, bet tam tik reikia aiškiai pasakyti, kad JAV yra pasiryžusios išsilaikyti ne tik tam, kad išplėdžius ankstyvesnių prezidentų duotus pažadus padėti priešiniams komunistams, bet tam, kad apsaugojus savo pačių interesus. Jei prezidentas rastų drąsos tai išpažinti, būklė iš karto pasikeistų ir JAV staiga susirastų daug naujų draugų ir šalininkų, nes niekas nenori susidėti su būtinai pralaimėti užsienorėjusia puse. Nuo tokios visai tikėgą. Taip iki šiol buvo Pietryčių Azijoje.

● SENAT. YOUNG (Ohio dem.) vienoje savo kalbų pasitilė plėsti prekybinius santykius su Sov. S-ga ir satelitinėmis valstybėmis. Girdi, kai kiti JAV sąjungininkai naudoja šiais prekybiniais ryšiais, JAV diskriminuojančios savo darbininkus ir ūkininkus, atimant, platesnes rinkos galimybes JAV gaminiams.

Kauno senamiestis naktį...

DONELAIČIO 'METŲ' VERTĖJO BALSAS IŠ KONCENTRACIJOS STOVYKLOS

V. ALSEIKA

Mūsų skaitytojams jau žinomas jauno sovietų poeto, Donelaičio Metų vertėjo į rusų kalbą, Josifo Brodskio likimas. Jis buvo ištremtas į vieną vietovę netoli Archangelsko miškuose. Pagal šveicarų spaudą (Neue Zuercher Zeitung) patyrėme, kad lenkų išėivių "Kultura" žurnalo leidyklai Paryžiuje prisijustas Brodskio kūrybos pluoštas. Tai poemos, eilėraščių parašyti pernai jo nutėmimo vietoje ir jie, pagal skaičiusių nuomonę liudija, kad Josif Brodskis esąs didelio masto, subrendęs poetas. Jo naujoji kūryba pasirodė esanti giliai psichologinė, aiški, ne "sovietinė", neliečianti, kaip (prasta Sovietuose, eilinių buities ar "socializmo statybos" klausimų, bet iškelianti problemas, kurios niekuomet nesensta. Brodskio mintys liečia modernaus žmogaus psichologiją, gero ir blogio pradus jo paties sieloje, alegorinį "pasipiktinimą", -- jis greičiausiai liečia totalitariniame pasaulyje vyraujančias sąlygas.

Šveicarų laikraštinkai iš "Kultūros" gavę tos poezijos pluoštą eilėraščių tarpe svarbiausiu laiko "Didžiąją elegiją", skirtą Johnui Donne. Neįprastas elegijos dedikavimas 17 amž. britų poetui ir neįprasta elegijos liūdesiu bei melancholija apgaubta jos atmosfera. Tai skundas, nukreiptas į seniai mirusį britų poetą, skundas, kuriame nurodoma į šių dienų pasaulį. Šioje elegijoje Brodskis rašo, kad "ši baimės apimta pasaulis pamiršo visi šventieji". Poetas norėtų, kad vieną dieną pradėtų tirpti sniegas ir ledas ir kad "ateitų mano meilės vasara". Tačiau poetas veltui laukia atsakymo, nes visur "tebeviešpatauja tamsa ir sniego pūgos". Kai kuriuose smulkuose nutėmimo vietoje parašytuose eilėraščiuose vis pastebi alegorines priemones. Jis alegoriškai pavaizduoja ir bendrą stagnaciją

rinti -- nepavyko. Tuo tarpu keliais į Vakarus pateko gyvybės (kūrybos) ženklas poeto, atrodo, dar vis sunkiai dirbančio Archangelsko miškuose.

Pagal šveicarų spaudą (Neue Zuercher Zeitung) patyrėme, kad lenkų išėivių "Kultura" žurnalo leidyklai Paryžiuje prisijustas Brodskio kūrybos pluoštas. Tai poemos, eilėraščių parašyti pernai jo nutėmimo vietoje ir jie, pagal skaičiusių nuomonę liudija, kad Josif Brodskis esąs didelio masto, subrendęs poetas. Jo naujoji kūryba pasirodė esanti giliai psichologinė, aiški, ne "sovietinė", neliečianti, kaip (prasta Sovietuose, eilinių buities ar "socializmo statybos" klausimų, bet iškelianti problemas, kurios niekuomet nesensta. Brodskio mintys liečia modernaus žmogaus psichologiją, gero ir blogio pradus jo paties sieloje, alegorinį "pasipiktinimą", -- jis greičiausiai liečia totalitariniame pasaulyje vyraujančias sąlygas.

Šveicarų laikraštinkai iš "Kultūros" gavę tos poezijos pluoštą eilėraščių tarpe svarbiausiu laiko "Didžiąją elegiją", skirtą Johnui Donne. Neįprastas elegijos dedikavimas 17 amž. britų poetui ir neįprasta elegijos liūdesiu bei melancholija apgaubta jos atmosfera. Tai skundas, nukreiptas į seniai mirusį britų poetą, skundas, kuriame nurodoma į šių dienų pasaulį. Šioje elegijoje Brodskis rašo, kad "ši baimės apimta pasaulis pamiršo visi šventieji". Poetas norėtų, kad vieną dieną pradėtų tirpti sniegas ir ledas ir kad "ateitų mano meilės vasara". Tačiau poetas veltui laukia atsakymo, nes visur "tebeviešpatauja tamsa ir sniego pūgos". Kai kuriuose smulkuose nutėmimo vietoje parašytuose eilėraščiuose vis pastebi alegorines priemones. Jis alegoriškai pavaizduoja ir bendrą stagnaciją

● SOV. S-GA IŠŠOVĖ Į ERDVĘ RAKETĄ su dviem astronautais, kurių vienas išbuvo išlindęs iš kapsulės ore 20 minučių. Astronautas A. Leonovas, sujungtas laidu su raketą, atstolino 16 pėdų nuo raketos ir ore išbandė judėjimo galimybes be žemės traukos. Tai didelis žingsnis pirmyn bandymams išleisti astronautus į kelionę mėnulin. Leonovo judesiai buvo pertransliuojami televizijos.

● ESTIJOJE žmonės lyg užkrėsti stebi iš Suomijos pagamintą televizijos programą, kurioje rodomi iš JAV filmai Dr. Kildare ir Perry Mason. Daugelis estų supranta anglų kalbą. Jiems suprantami ir duodami filme parašai suomių kalba.

TV programos iš Suomijos labai aiškiai perduodamos ir estai su malonumu jas stebi, atsisakant nuobodžių ir propagandų per sunkių sovietinių programų.

● SOV. S-GOS ŽURNALAS Vnjeznaja Torgovlia, skirtas prekybos su užsieniu temoms nagrinėti, vienoje iš savo paskutiniųjų laidų iškėlė klausimą, kad, girdi, vertėtų leisti Pabaltijo kraštams laisviau plėtoti prekybinius santykius su Vak. valstybėmis, ypač girdi, kad Skandinavijos kraštais.

Tą mintį pasigavo ir Pravda paskelbdama, kad žurnalo sugestija radusi palankių atgarsių partijos vadovybėje -- Maskvoje.

● RASINĖS DEMONSTRACIJOS Alabamos valstijoje, savo apimtim ir įkarščių pasiekė Baltuosius Rūmus, iššaukė prezidento Johnsono ir gub. Wallace pasimatymą, federalinio teismo sprendimą ir t.t. Tuo tarpu kitose vietovėse integracijos klausimai teikia progų liudininkų parodymais išskirti ir kitą medalio pusę -- kiek visoje toje negrų kovoję įtakos turi komunistinis elementas. Tiek buvę FBI agentai, savo laiku infiltruoti į komunistų partijos skyrius, tiek kiti liudininkai įvaliomis progomis nurodo į visą eilę asmenų, neabejotinų komunistiniais ryšiais, pasiekusių M.L. King, negrų integracijos vado, padėjėjų eiles.

ŠIANDIEN IR RYTOJ

KOMUNISTINĖ KINJA smaridu tempu ginkluojasi. Šausio mėnesį pratęstas privalomos karinės tarnybos laikas ir dabar kiniečių kareiviai pasiliks armijoje nuo keturių iki šešių metų. Kariniai ekspertai galvoja, kad šiuo metu Kinijoje aktyvioji tarnyboje esama 4 mil. karių. Reikia neužmiršti dar miliciją, kurioj priskaitoma apie 10 milijonų žmonių. Tokiu būdu komunistinė Kinija šiandien turi didžiausią pasaulyje armiją.

Paskutiniu laiku Pekinas pradėjo stiprinti laivyną ir pakraščio apsaugą. Apie 80% naujai pašauktųjų karių siunčiami į šiuos dalinius. Pagal turimas informacijas Kinijoje visi pajūrio daliniai nuo Sibiro iki šiaurės Vietnamo laikomi aliarimo padėtyje, o taip pat sustiprinti aviacijos ir milicijos daliniai.

Apie milijonas naujų kareivių greitu laiku bus apginkluoti ir didžioji Kinijos pramonės dalis jau kuris laikas dirba tik ginklų gamybai. Aštuonios ministerijos dabar yra vadovaujamos kariškų. Gen. Wang Cheng prižiūri elektroninių instrumentų gamybą, gen. Cihui Chuang-cheng rūpinasi raketų ir artilerijos gamyba, gi viceadmirolas Fang Chiang karo laivų statybą. Aviacijos apginklavimas yra gen. Wang-chang žinioje.

Be įprastinių ginklų, Pekinas skubina atominės bombos gamybą. Po pirmojo bombos išsprogdinimo buvo įsitikinta, kad Kinija yra daug toliau toje srityje pažengusi negu buvo galvota ir nebūtų stebėtina, jei kiniečiai jau turėtų atominę bombą numesti keletą raketų.

Su paskutiniaisiais įvykiais Azijos pietryčiuose, kiniečiai dar labiau paspartino apsiginklavimą, bet būtų klaidinga nuogąstauti dėl tokio jų išpuolio pajėgumų, nes pasauliniame kare svarbiausią vaidmenį vaidina ekonominis pajėgumas. Gi šioje srityje Kinija nėra jau tokioj geroj padėtyje. Jos ūkis yra persilpnas, kad galėtų laimėti karą. Palyginimui, štai keli skaičiai. Komunistinė Kinija turi 700 milijonus gyventojų. Amerika turi tik 194 milijonus. Tuo tarpu kai Amerikoje pramonės gamyba siekia 630 milijonus dolerių, Kinijos gamyba siekia vos 50 milijonų. Amerika pagamina 125 milijonus tonų plieno, o Kinija tik 10 milijonų tonų. Pekinas vienam žmogui per metus pagamina 225 kg ryžių ir javų, o Amerika 1000 kg.

Mao Tse-tungui didžiausias priešas yra Amerika. Tad jo ginklai pirmoje eilėje yra nukreipti prieš Ameriką. Tačiau jis gerai supranta karo su Amerika riziką ir štai kodėl iki šiam laikui į amerikiečių bombardavimus Š. Vietname atsakė tik protestais, bet ne represijomis. Atrodo, kad Maskva nėra pasiryžusi konflikte palaikyti Pekiną. Maskvoj supranta, kad Amerika nėra "popierinis tigras", kaip Mao Tse-tungas ne kartą tvirtino.

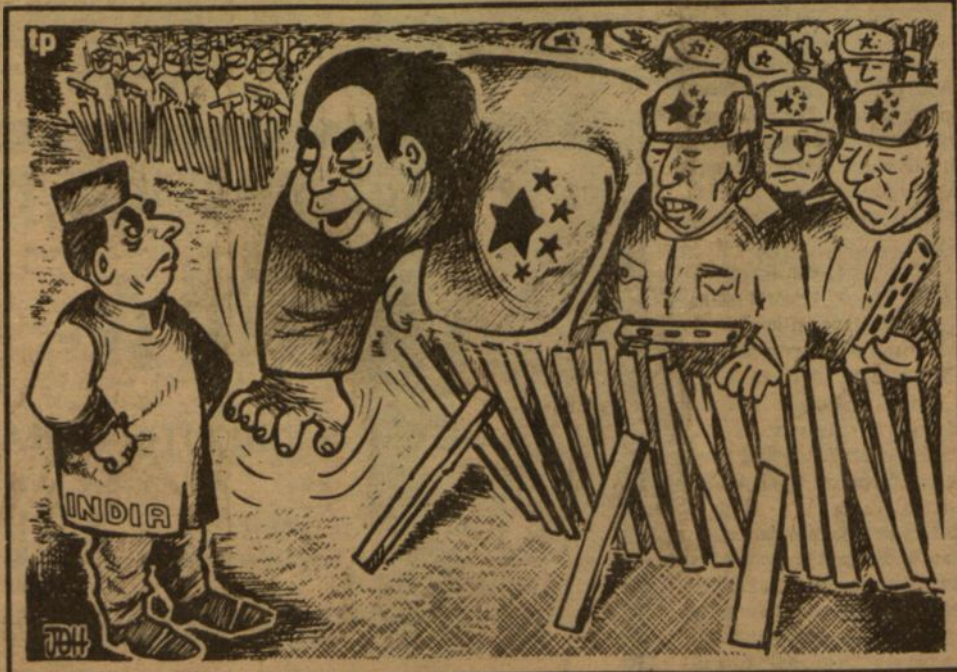
SOVIETIJOJE senelis pasakoja savo vaikatiui istoriją:

-- Senais laikais Rusijoje gyveno baisus banditas, kuris užpuolė miškuose keliautojus. Vieną kartą, kai užpuolė karietą ir pakėlė šautuvą į vežiką, jam atsileido diržas ir pradėjo palengva smukti žemyn kelnės. Tada banditas nuleido savo šautuvą, leisdamas vežikui toliau važiuoti, kad galėtų pasikelti kelnės.

-- Keista istorija, -- pastebėjo vaikatis.

-- Taip, -- atsakė senelis. -- Ji vadinasi koegzistencija!

(vg)

Mao: -- Jei mes truputį pakalbėtumėme apie taiką...

Rytų fronte abiejų pusių kariai parodė didelę ištvermę ir drąsą...

RYTŲ FRONTE (25)

Nepasisekusi sovietų ofenzyva

Sumušus vokiečių 123-čią diviziją prie Seligerio ežero, trys sovietų armijos tęsė puolimą. Koks buvo tolimesnis sovietų vadovybės tikslas? III-ji ir IV-ji smogiamoji armija kartu su XXII-ra armija turėjo giliai įsirežti vokiečių frontan ir sumaišyti centro armijos planus. Šita ofenzyva turėjo apvainikuoti sovietų armijos žiemos mūšius. Žmogum, turėjusiu surinkti pergalės derlių, buvo parinktas generolas Andrejus Jeremenko, IV-tos smogiamosios armijos vadas. Stalinas jau buvo įjį kreipęsis vasaros ofenzyvos metu suorganizuoti gynybą ir išgelbėti padėti. Šį kartą Jeremenko turėjo atsigręžti...

Jo misija buvo paprasta. Jis turėjo perkirsti Šiaurės ir Centro vokiečių armijų susijungimą pačioje silpniausioje fronto vietoje ir vėliau sumaišinti centro armijų grupę jau ir taip kenčiančią nuo sovietų smūgių. Galutinis puolimo tikslas buvo Vitebskas, nuo kurio Jeremenko buvo per 280 kilometrų.

Šitas sovietų karinės vadovybės nutarimas išplaukė iš Stalino pageidavimų, pagal kurį, mūšiai vykę žiemos metu Maskvos šiaurėje ir pietuose užtenkamai susilpnino vokiečių armiją, ir dabar atėjo laikas pagalvoti apie jos sunaikinimą.

Generolas Jeremenko, šiandien Sovietijoje labiausiai dekoruotas maršalas, yra parašęs apžvalgą "Vakarų kryptimi", kuri

ri vėta dėmesio, nes pirmą kartą sovietų generolas kritikuoja savo armijos karo veiksmus.

Kaip jau rašėme, gen. Jeremenko 1941 m. spalio viduryje, laike Briansko apsupimo, buvo

Sovietų maršalas Jeremenko, pasizymėjęs Rytų fronte, savo atsiminimuose kritikuoja sovietų armijos veiksmus.

sužeistas ir vėliau išgabentas iš "maišo" ir paguldintas Kuibiševo ligoninėje. Gruodžio 24 d. Stalinas jį išsikvietė pas save ir Kremiaus požemiuose įrengtame biure paklausė:

-- Pasakykit man, drauge Jeremenko, ar jūs esate jautrus?

-- Nevisiškai, -- atsakė Jeremenko.

-- Ar jums nesudarys nemalonumų, jei aš paskirsiu jus po vieną iš jūsų buvusių pavaldinių vadovybe?

Kaip rašo pats Jeremenko, jis atsakė esąs pasiruošęs užimti korpo vado ar bet kokią kitą postą, ten kur partija rasianti reikalo jį paskirti. Stalinas paaiškino jam, kad tai reikalinga labai kebliai ir svarbiai problemai išspręsti ir Jeremenko esąs tai situacijai tin kamiausias žmogus.

Stalinas jam paaiškino, kad naujai sudarytai IV-tai smogiamajai armijai reikalingas prityręs žmogus. Ši armija būsianti elitas, prilygsianti sovietų armijos sargybai (karininkai gaudavo 50% didesnę atlyginimą, o kareiviai dvigubą ir jų maisto davinyss buvo geresnis už reguliarios kariuomenės). Šitai naują armiją Stalinas skyrė ypatingą reikšmę, tad norėjo jos vadą parinkti geriausį iš geriausių generolų. Bet ši armija vis dėlto pasiliktų Šiaurės vakarų fronto vado žinioje, kuriuo buvo divizijos generolas Kuračinas.

Jeremenko gavo pilnus įgaliojimus organizuoti, apmūnduoti ir apginkluoti armijai. Atsisveikindamas Stalinas jam pareiškė, kad šitą armiją jis dedas daug vilčių, nes ji turėsianti apvainikuoti žiemos laimėjimus.

Tad ant Jeremenko pečių buvo sukrautos Stalino ir vyriausiojo štabo viltys.

Grobti iš priešo ginklus ir kitokią turta yra senas karo įstatymas. Tas, kas priklausė priešiui, jį nugalėjus, pereina į laimėtojų rankas. Maršalas Rommelis Afrikoje savo armiją aprūpindavo iš anglų atimtais automobiliais ir benzinu. Gi kareiviams buvo dali-

namos anglų krautuvėse rastos amerikoniškos cigaretės ir net maistas. Bet suorganizuoti ofenzyvą, kuri turėsianti būti lemtinga, prileidžiant, kad bus galima nurašinti kareivių alkį iš priešo paimtu maistu, yra visai kita istorija.

Kaip Jeremenko savo atsiminimuose rašo, sovietų armijoje buvo divizijų, kurios neturėjo rezerve net vieną dieną maisto. Pavyzdžiui 360-toji divizija savo dienoraštyje sausio 8 d. rašė: "Divizija neturi jokio maisto". Kitą dieną ta pati istorija buvo su 332-ra divizija ir sausio 9 d. ofenzyvos dieną, beveik visų divizijų kareiviai neturėjo ką valgyti ir puolimą pradėjo su tuščiu pilvu. 360-toji divizija gavo duonos, kad galėtų po gabaliuką duoti kareiviams mūšio išvakarėse.

Tad kaip susitvarkyti tokioje padėtyje? Kaip kareiviai gali kovoti ir laikytis 40 C laipsnių šaltyje, neturėdami nieko valgyti? Net ir elitinė kariuomenė niekada nereikalavo iš savo kareivių tokios drakoniškos drausmės ir sunkių pratimų. Joks vakariečių karys tokiose sąlygose nebūtų išlaikęs pratimų. Pagaliau, daug dėmesio buvo skiriama propagandai. Politrukaui nuolat kalė į galvas kareiviams propagandinius šūkius iki pat paskutinės atakos minutės. Raudonoje armijoje propagandiniai šūkiai turėjo sukelti fanatišką aistrą, kuri kitose armijose atsieklama su alkoholiu. Bet rusų kareiviams ir degtinės netrūko, tad gavosi dvigubas fanatizmas.

Jeremenko armija buvo sudaryta beveik išimtinai iš komunistų. 249-toje divizijoje buvo 567 komunistai, 463 komunistai kandidatai ir 1096 komjaunuoliai. Tai beveik ketvirtis divizijos. Jiems buvo pavedamos atsakomines vietos. Kai kuriuose daliniuose kulkosvaidininkais buvo tik komjaunuoliai.

1942 m. sausio 9 d. Jeremenko su savo armija pradėjo ofenzyvą. Šį kartą tai nebuvo paprastas puolimas, bet keršijimas priešiui, žūtutinė kova.

Dvi valandas artilerija bombardavo vokiečių pozicijas, pasukui sovietų pėstininkai, pasinėrę sniege iki krūtinės, pradėjo puolimą Peno kryptimi. Tik antrąją dieną po kruvinių puolimų Peno buvo paimtas ir Jeremenko (vokiečių pozicijas įvarė pirmąjį kylį, stengdamasis jį išplėsti. Bet nežinrnt kaip buvo sovietų vadovybės energingi įsakymai, Jeremenko armija negalėjo pasiekti užsibrėžto tikslo - Vitebsko. Kitos dvi kašmyninės armijos irgi nepasiekė tikslo: Veliki Luki ir Jarcevo. Purkajavo armija buvo užblokuota prie Kolmo, o Vostruchovo armija negalėjo paimti Belli, kur vokiečiai parodė didelį pasipriešinimą. Ir taip be didelių laimėjimų pasibaigė didžioji sovietų žiemos ofenzyva ir buvo pašalintas mirtinas pavojus Centrinei vokiečių armijų grupei.

Viską, ką Jeremenko sako apie grobį yra tiesa. Jis tik girtasi, jog nedideliu jo karių skaičiui buvo pavestas šis uždavinys. Ne

viena 249-toji divizija užėmė Toropecą, bet dar dvi brigados ir vienas dalinys iš 360 divizijos, prieš save turėdami tik 1200 vokiečių žandarų, vieną pėstininkų pulką ir vieną šarvuotųjų sekciją.

Informacijos apie 1941-42 m. žiemos karą sensacingos, bet jos blunka prieš Jeremenko aprašymus, kaip buvo ruožiama sovietų armija pergalės vainiko nuskiniimui.

"Informacijos, kurias man davė vyriausiasis štabas, atrodė nepatikėtinoms, rašo Jeremenko. Aš abejoju dėl vokiečių antros gynybos linijos buvimo. Aš pamačiau, kad per paskutinįjį mėnesį prie Seligerio ežero nebuvo paimtas nelaisvėnė vienas vokiečių. Tad įsiskaidau divizijoms daryti patrulių žygius ir atsigaubti vokiečių belaisvių. Po penkių dienų aš jau viską žinoju apie vokiečių gynybos pozicijas. 15 km. gilumoje nebuvo suorganizuotos jokios gynybos linijos."

Tas pavyzdys rodo, kokia svarba pridūdoma belaisvių apklausi sinėjimui. Ir rusai pasirodė dideliais specialistais ištraukti žinių iš vokiečių belaisvių.

Sovietų - vokiečių kare nebuvo gerbiama teisė, kad karo belaisvis gali nutyliėti karines paslaptis.

Jeremenko didelį dėmesį skyrė savo armijos užgrūdinimui. Divizijos su karininkais pilname sąsate buvo slunčiamos gilyn mišką ir ten turėjo pasilikti kelias dienas be slėptuvių, be virtuvių, 40 C laipsnių šaltyje. Kareiviams buvo draudžiama net ugnį prasiškurti. Dieną jie praleisdavo kautynių pratimuose, o naktį aiškiant teorijos pamokas. Jokia kita pasaulyje kariuomenė niekada nereikalavo iš savo kareivių tokios drakoniškos drausmės ir sunkių pratimų. Joks vakariečių karys tokiose sąlygose nebūtų išlaikęs pratimų. Pagaliau, daug dėmesio buvo skiriama propagandai. Politrukaui nuolat kalė į galvas kareiviams propagandinius šūkius iki pat paskutinės atakos minutės. Raudonoje armijoje propagandiniai šūkiai turėjo sukelti fanatišką aistrą, kuri kitose armijose atsieklama su alkoholiu. Bet rusų kareiviams ir degtinės netrūko, tad gavosi dvigubas fanatizmas.

Jeremenko armija buvo sudaryta beveik išimtinai iš komunistų. 249-toje divizijoje buvo 567 komunistai, 463 komunistai kandidatai ir 1096 komjaunuoliai. Tai beveik ketvirtis divizijos. Jiems buvo pavedamos atsakomines vietos. Kai kuriuose daliniuose kulkosvaidininkais buvo tik komjaunuoliai.

1942 m. sausio 9 d. Jeremenko su savo armija pradėjo ofenzyvą. Šį kartą tai nebuvo paprastas puolimas, bet keršijimas priešiui, žūtutinė kova.

Dvi valandas artilerija bombardavo vokiečių pozicijas, pasukui sovietų pėstininkai, pasinėrę sniege iki krūtinės, pradėjo puolimą Peno kryptimi. Tik antrąją dieną po kruvinių puolimų Peno buvo paimtas ir Jeremenko (vokiečių pozicijas įvarė pirmąjį kylį, stengdamasis jį išplėsti. Bet nežinrnt kaip buvo sovietų vadovybės energingi įsakymai, Jeremenko armija negalėjo pasiekti užsibrėžto tikslo - Vitebsko. Kitos dvi kašmyninės armijos irgi nepasiekė tikslo: Veliki Luki ir Jarcevo. Purkajavo armija buvo užblokuota prie Kolmo, o Vostruchovo armija negalėjo paimti Belli, kur vokiečiai parodė didelį pasipriešinimą. Ir taip be didelių laimėjimų pasibaigė didžioji sovietų žiemos ofenzyva ir buvo pašalintas mirtinas pavojus Centrinei vokiečių armijų grupei.

(Bus daugiau)

Be žodžių...

PAVOJINGI AFORIZMAI

Lenkija iš kitų satelitinų kraštų išsiskiria naujesnių, šviežesnių ir sąmojingesnių minčių tendencijomis, kurios reiškiasi mene, literatūroje ir ypač filmose. "Liežuvių paleidimas" Lenkijoje madoje. Vienu tokių "neobliuotų minčių" meistrų yra Stanisław Jerzy Lec, kuris ilgoką laiką buvo Lenkijos kultūrinio attacke Vienoje. Savo literatūrine forma jis pasirinko aforizmą, kur labai jaučiama jo diplomatinė patirtis.

Jo aforizmai pilni sąmojaus ir diplomatiškai nušifuoti, bet tai nereiškia, kad jie būtų mažiau pavojingi valdančiai santvarkai. Autorius buvo aktyvus rezistencijos dalyvis vokiečių okupacijos metu, ilgokai kalintas kacetuose. Stalino gadynėje jis tylėjo, o atėjus prie valdžios Gomulkai išnaujo pradėjo literatūrinį darbą. Iš jo tikrai sąmojingų ir aštrių aforizmų, kuriuos jis rašas vienoje Varšuvos kavinėje, norėčiau

patiekti keletą pavyzdžių. "Versdami paminklus, dabodite pjeđestalus. Jie gali pravers ti ateityje".

"Laisvės negalima simuliuoti". "Nesilaik pagalbos nakties metu. Tai gali pažadinti kaimynus".

"Baltieji plotai dingę nuo žemėlapių. Tie persikėlė istorijos vadovėlių puslapius".

"Ar žmogėdra turi teisę kalbėti prarytojo vardu?"

"Daugelis tų, kurie užbėgo savo gadynė už akių, turi laukti jos ateinant labai nepatogiam kambarielyje".

"Marionetės lengvai gali pavirsti pakaruokliais. Virves jos jau turi".

"Kai vienas mitas susiduria su kitu, gimsta visai realus atsikimas".

"Minčių skaičius turėtų būti padidintas iki tūkdy ribų, kad nebeužtektų sargų joms apsaugoti". Em. Sk.

DIRVOS NOVELĖS KONKURSA

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės rankraštis privalo būti ne trumpesnis, kaip 16 standartinių mašinraščio puslapių spaudai, praleidžiant vieną tarpą. Pageidaujama, kad novelė nebūtų ilgesnė, kaip 50 mašinraščio puslapių, tačiau toleruojamos išimtys, atsižvelgiant į novelės siužetą ir meninę vertę.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1965 metų kovo mėnesio 31 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant priedamo voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus — neatplėšti.

SALYGOS. Laimėjusiam autoriui 250 dolerių premija bus įteikta 1965 m. Konkursko skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje, atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu arba jos siužetą rašyti dramą, poemą ar romaną.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti ir ką rekomenduoti spausdinti.

Mecenatas — SIMAS KAŠELIONIS.

PREMIJOS ĮTEIKIMO IŠKILMĖS ĮVYKS GEGUŽĖS 8 D. CHICAGOJE, B. PAKŠTO SALĖJE. 2801 W. 38th STREET.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE
PARAMA- 2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332
Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika
ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Imp. 5-Star FRENCH COGNAC 5th 5.75
2. HENRY McKENNA Kentucky Bourbon... 5th 4.98
3. GLENMORE VODKA 5th 2.98
4. Imp. French NAPOLEON Brandy 5th 3.35

5. COINTREAU Liqueur and Brandy 5th 4.75
6. LIEBFRAUMLICH Imp. German Wine .. 5th .98
7. BORDEAUX Imp. French Wine ..... 5th .98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 19156907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.Žvilgsnis į
Bendruomenės įstatus

"Pasaulio Lietuvis" 14 nr. (kovo mėn.) įsidėjo ilgesnį straipsnį "Medžiaga Bendruomenės Apygardos ir Apylinkės veiklai." Čia tikrai ne instrukcija, o tik medžiaga, pavyzdžiais nurodant į Chicago apygardos, Marquette Parko ir Toronto apylinkių veiklą. Tuose veiklos pavyzdžiuose kaip raudonu siūlu baltose drobėje, ryškėja pajamų šaltiniai, kuriais jokiū būdu neįstengiama patenkinti visų bendruomenės skurtų uždavinių. Ir nenuostabu, kai žiūri į tuos pajamų šaltinius, kurių didelę dalį sudaro -- aukos, aukos ir vėl aukos, šalia jų pridėjus parengimų pelną iš bendrų 5,412,37 dol. pajamų 1964 m. (Chicago Apygardos), solidarumo įnašų suma siekia tik mažą dalį -- 628,75 dol.

Toronto apylinkės pajamų lentelė taip pat rodo į apylinkės vadovų pastangas pasidaryti pajamų įvairiais būdais, nes solidarumo įnašai pasiekė 50 nuoš. visų pajamų tik 1957, 1961 ir 1962 m., o kitais metais solid. įnašai siekdavo vos ketvirtadalį visų apylinkės pajamų.

Gera, kai valdybos įstengia parengimais, aukomis ir kitais būdais didinti pajamas, kurios skiriamos daugumoje švietimo ar kultūriniais reikalingais. Bet aukos ir pajamos iš parengimų yra per siaura skalė, kad Bendruomenės veikla galėtų rutuliotis taip, kaip įstatai kad reikalauja. Gerai, kai keliama klausimas ir ieškoma būdų tinkamesniam keliui surasti, kad kuo daugiau bendruomenės narių prisidėtų savo solidarumo mokesčiui. Juk tai yra vienintelis mokesčio (3 dol. metams šeimai), kurį kiekviena susipratusi lietuvių šeima išgalėtų susimokėti. O kuo daugiau šeimų tą mokesčių mokėtų tuo mažiau liktų vietos aukų rinkliavoms, kurios ne vienam jau yra įkyrėję.

Solidarumo mokesčio išrinkimo klausimas svarstytinas ir ak-

tyviau vykdytinas visose apylinkėse nes tą reiką aplėdus ir tik aukomis pasitikėjus, niekais nu eis visa apylinkės veikla.

O apylinkė, vien į status pažvelgus, tenka ne taip jau menki uždaviniai. Jai tenka rūpintis "apylinkės lietuvių tautiniais, švietimo, kultūros, socialiniais ir kt. reikalais", jai tenka "organizuoti ir palaikyti lietuvių švietimo, auklėjimo ir kitas įstaigas"; apylinkė "moraliai ir materialiai remia lietuvių nealaimės atvejais", ir vykdo kitus įstatuose numatytus ir susirinkimo nutartus darbus. Tai plati darbo ir uždavinių amplitudė, bet kartu ir natūrali bendruomenė. Be abejo, didelę darbo dalį gali atlikti ir atlieka atskiros organizacijos (pvz. mokyklų tėvų komitetai, teatrų grupės, chorai ir kt.), bet ir joms reikalinga tvirtesnė bendruomeninė užuovėja ir vienokia ar kitokia parama.

Būdinga, kad įstatuose pasigendame, tuo pačiu pasigendame ir Bendruomenės organų veikloje, didesnės iniciatyvos tvirtesniems finansiniams veiklos pagrindams sukurti. Kalbama tik apie solidarumo įnašus, apeliuojama į tų įnašų mokesčių aukos dvasią, organizuojami parengimai, bet tai ir viskas.

Kartais atrodo, kad į pavainiko vaidmenį stumiamos tos idėjos, kuriomis mūsų bendruomenės ekonomistai galėtų įsiterpti sava iniciatyva. Bendruomenės įstatai iškelia tos organizacijos vaidmenį švietimo gyvenime. Bendruomenės uždaviniai plautis, reikalingi daug darbo ir iniciatyvos. Tik bėda, kad įstatų kūrėjai tais uždaviniais užmovė bendruomenės vežimą traukiantiems dideliu pavalkus, bet nenumatė iš kur gauti avių. Nenumatė ir, atrodo, dabar dar nesusigaujo, kuriame lauke tų avių ieškoti.

Recenzuojamas paviršutinišką, silpną, nedovanotinų klaidų ir nepadoraus šališkumo persunkta dviejų pastarųjų laikotarpių Vairo aprašymą, aš visai neturėjau tikslo čia pateikti apie jį išsamią studiją, kurios santrumpa būtų tikusi Enciklopedijai. Būtų jau per vėlu, nes Vairas ten jau "aprašytas". Tai man nebuvo ir pareiga, nes niekada nebuvau kviestas nei į žurnalistikos skyriaus redakciją, nei buvau jos prašytas teikti informacijų apie vieną ar kitą mūsų perijodinį leidinį, kurių vieną kitą gal turėjau progos įeiti ne geriausiai, tai bent kiek arčiau pažinti. Aš dėl to nė kiek nedejuoju, bet tie, kurie buvo pakviesti ir apsiėmė, tai tiems - noblesse oblige.

Savo rašinyje net keletą kartų pabrėžiau apie sunkumus ir tikslas dokumentacijos stoką užsienyje ką nors rašant lietuviškais dalykais Enciklopedijoje. Bet klaidos yra vistik nedovanotinos ir aprašymo paviršutiniškumas bei tendencingumas nepateisinami. Apsirikiškai galimi, bet irgi nedovanotini. Aš, pvz., savo pastabose apie Vairo redaktorių gaušybę viename laikotarpyje nepaminiu S. Leskaičio (tais metais negyvenau Lietuvoje ir neturėjau progos arčiau sekti mūsų spauda), ką vėliau savo viešam laiške papildė V. Rastenis.

Jei Enciklopedijos žurnalistikos skyriaus redaktorių ar bendrasis redaktorių būtų rimtai norėję surinkti tikslas žinias apie Vairą, tai įeiti ne iš vieno, tai bent iš kelių to žurnalo buvusių gyvų bendradarbių jie tautai būtų galėję padaryti (kai pačių žurnalo komplektų užsienyje neturėjo ir negalėjo gauti).

Ši laiško Dirvoje prašau pakeikti ne dėl to, kad jame būčiau turėjęs tikslo "iš esmės" dar kartą diskutuoti su Draugo bendradarbiu. Čia norėjau tik glaustai pakartoti, kas Enciklopedijos redagavime visuomet yra esminiai dalykai ir kas visai neesminiai atsišnekėjimai.

Rimtesnei diskusijai neįėjau tinkamos atmosferos tada, kai apie Enciklopediją Drauge rašė ponas, vardu J. Džiugelis. Galbūt, jis ir garsus profesorius ir brandus žurnalistikos mokslų daktaras, bet tokio mokslininko pavardės kolkas mes plačiau Amerikoje dar nežinome ir negirdėjome. O įeiti tai slapyvardis, tai tuo labiau nėra prasmės. Enciklopedijoje paprastai rašo žmonės tikromis pavardėmis ir už savo rašinius atsako. O taipgi ir apie Enciklopediją ką nors rašydami bei ją vertindami, rimtas ir atsakomybę jaučiantis žmogus paprastai nesistengia savęs dengti kauke ir šaudyti iš anapus kanapių tvoros.

Tai gi, prašau atleisti, jeigu dėl pono Džiugelio nuomonių šį kartą man dar nebuvo labai džiugu.

Bronys Raila,
Los Angeles, Calif.VALSTYBINĖS VĖLIAVOS
VARTOJIMO KLAUSIMU

(J.Č.)

Dirvos Nr. 24, (vasario 26 d.) tilpo nuotrauka, vaizduojanti Vasario 16 minėjimo Montessori Vaikų Namuose Chicagoje vėliavos pakėlimo iškilmes. Nuotraukoje matyti JAV ir kita (gal būt Lietuvos) vėliavos nuleistos ant grindų. Toks valstybinių vėliavų vartojimas yra neleistinas ir šioje šalyje įstatymais draudžiamas. Reikalaujama, kad vėliavos būtų laikomos rankose prieš pakeliant, ir nuleidžiant vėl paimama į rankas, taip, kad vėliava nepalstytų žemės ar grindų.

Tik ką pasirodžiusiam vienos parapijos biuletenyje, aprašant Šv. Kazimiero šventės minėjimą, tarp kitko, parašyta: "Parapijos didžiojoje salėje prasidėjo meninė šventės dalis. Pakilus užuolaidai, pasirodė nuleista didžiulė trispalvė, ant kurios kabėjo Šv. Kazimiero paveikslas". Tai gi, jei toji "didžiulė trispalvė" buvo Lietuvos vėliava, prie kurios "kabėjo" paveikslas, vėl nusikalsta prieš bendrą padorumą, tautinę garbę, estetiką ir griežtai patarkymą valstybinei vėliavai vartoti. Neleistina nieko ant vėliavos arba prie vėliavos segti, kabinti, pridėti ar rišti.

Teko pastebėti, kad kažkur, minint balsų birželį, Lietuvos vėliava perrišama juodu kaspinu. Gedulo juosta galima prikabinoti prie koto, bet tik ne prie vėliavos.

Taip pat pastebėta, kai kur eisenose vėliava nešama plokščiai

PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ
KONGRESO REZOLIUCIJOS

III-sis Pietų Amerikos Lietuvių Kongresas priėmė eilę rezoliucijų ir nutarimų.

Pirmoji eilė Kongresas pasiuntė telegramas: Popiežiui Povilui VI-jam; Jungtinių Tautų Organizacijos Generaliniam Sekretoriui; Jungtinių Amerikos Valstybių Prezidentui Lyndon Johnson; Brazilijos Respublikos Prezidentui Maršalui Humberto de Alencar Castelo Branco. Telegramomis prašoma tarpininkauti, kad Lietuva tuoj būtų išlaisvinta iš baisiojo sovietinio jungo, pagal tautų laisvo apsisprendimo principus.

REZOLIUCIJOS

Trečiasis Pietų Amerikos Lietuvių Kongresas, susirinkęs Sao Paulo mieste, Brazilijoje, 1965 m. vasario mėn. 18-21 d.d., kuriame dalyvavo lietuvių atstovai iš Argentinos, Brazilijos, Čilės, Paragvajaus ir Urugvajaus, legaliai atstovaudami visus Pietų Amerikos lietuvius ir į kurį taip pat atvyko Jo Eksc. Vyskupas Vincentas Brizgys, Nepriklausomos Lietuvos Diplomatinio Šešas Stasys Lozoraitis, VLIKo pirmininkas Vaclovas Sidzikauskas, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vicepirmininkas dr. inž. Algirdas Nasvytis, Balfo atstovė Dr. Elena Armonienė, Tautos Fondo Valdytojas prel. Jonas Balkūnas, Amerikos Liet. Kat. Federacijos Atstovas prel. Ignas Albavičius, ir kiti delegatai - stebėtojai iš JAV ir Kanados, kreipiasi į jus, Pavergtosios Lietuvos Broliai ir Sesės, šiuo atsišaukimu:

1) Jūsų kančios, vargas ir aukos yra mums gerai žinomos. Jūs su skausmas yra mūsų skausmas;

2) Jūsų ir mūsų tikslas yra tas pats: Laisva ir Nepriklausoma Lietuva.

3) Mes, laisvojo pasaulio -- Pietų Amerikos lietuviai didžiuojamės Jūsų tautiniu atsparumu ir lenkiamė galvas prieš Jūsų didvyriškumą ir kančias;

4) Mes visais galimais būdais dirbame didžiajam bendram tikslui, grąžinti laisvę Lietuvii tautai ir atstatyti Lietuvos Respubliką.

Mūsų Tautos Sibiro kankinių ir partizanų aukos nenuels veltui. Kiekviena diena, nors pa-

ištiesta (horizontaliai). Taip vėliavą vartoti irgi yra griežtai draudžiama. Vėliava eisenose nešama tik prie koto prijungta, iškelta ir laisvai plėvesuojanti. Skautai ir skautės gerai žino, kaip valstybinę vėliavą vartojama ir pagerbiama. Todėl, minėjimų ir eisenų rengėjams patartina tuo reikalu atsišaukti skautijos vadovybės.

Ona Bielskienė
Los Angeles, Calif.

mažu, bet priartina mus prie laisvės grąžinimo pavergtajai Tėvynei -- Sovietų Rusijos imperialistinė kolonizacija smerkiama viso laisvojo pasaulio... Laisvės valanda artėja!...

Tad sveikiname Jus, kenčiančios Lietuvos broliai ir sesės, linkime jums viltingos ateities ir iškilmingai, bet tvirtai pareiškiamė mūsų nepalaužiamą valią dirbti bendram didžiam tikslui -- Laisvai ir Nepriklausomai Lietuvai!

***

Trečiasis Pietų Amerikos Lietuvių Kongresas, apsvaustas dabartinę Sovietijos okupuotos Lietuvos padėtį, konstatavo, kad pagal slapta Molotovo-Ribentropo 23 d. rugpjūčio ir 28 d. rugsėjo 1939 m. paktą:

1) Lietuva 1940 metais buvo Sovietų Rusijos okupuota, įvedant raudonosios armijos pajėgas ir komunistų partijos administraciją, panaikinant Lietuvos Nepriklausomybę.

2) Tuo smurtu Sovietų Rusija musikalstamai sulaužė visas su Lietuvos Respublika sudarytas sutartis ir įsipareigojimus.

3) Lietuvos okupacija tęsiasi jau 25 metus, Maskvai palaikant joje komunistinį režimą, naudojant imperialistinius metodus, kaip prievartą, žudymus, deportacijas, nautatinimą ir religijos persekiojimą.

4) Maskvos imperializmas išnaudoja Lietuvą ekonomiškai, panaikindamas nuosavybę ir jos gyventojus versdamas dirbti už bado atlyginimą.

Maskva nors ir smerkia kolonializmą Afrikoje, pati kolonizuoja Mažosios Lietuvos teritoriją ir atkelia į Lietuvą daugybę rusų. Varomas nuolatinis Lietuvos rusinimas, išstumiant lietuvių kalbą iš administracijos, mokslo įstaigų ir mokslinių leidinių.

6) Sovietų Rusija savo imperialistinius užgrobumus Rytų Europoje klastingai valdojo pasauliui, tartum tos tautos -- jų tarpe ir Lietuva -- savo noru būtų prie Maskvos prisijungusios. Iš tikrųjų tai yra žiauri okupacija, sumindžijusi visas pagrindines žmogaus teises ir laisves, panaikinusį laisvą apsisprendimą.

KADANGI visame pasaulyje šiuo metu vyksta galingas sąjūdis už laisvę ir nepriklausomybę suteikimą visoms tautomis, 3-sis PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS nutarė kreiptis į Jungtinių Tautų Organizaciją (ONU) ir Amerikos Valstybių Organizaciją (OEA) prašant, kad būtų daromas spaudimas į Sovietų Sąjungą, kad ji grąžintų Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę, išvesdama iš Lietuvos teritorijos raudonąją armiją, sugrąžintų į tėvynę Sibirian ištremtuosius Lietuvos žmones.

Taip pat apeliuojama į viso pasaulio sąžinę, kad kartu su visa lietuvių tauta reikalauja, kad Sovietų Sąjunga sustabdytų reli-

Spaudoje
pasidairiusBUČIUOJA RANKĄ
TIK VIENAI PONIAI...

PASAULIO LIETUVIS, PLB biuletenis -- nr. 14 (kovo mėn.) savo vedamajame Aimanai ir veikla, pasiremiant Alduose tilpusia dr. J. Girnias tų aimanų reikalu platesniu pasisakymu, tarp kita ko, rašo:

"Mūsų spauda -- laikraščiai ir žurnalai -- apžvelgė pernykščių metų lietuvių veiklos vaistus. Ir rado, kad buvo dirbta ir nemaža padaryta. Toks žvilgsnis pozityvus. Bet Bendruomenės vardu atliktus darbus ne visi pastebėjo. Užtat išsamus "Aidy" žurnalo žvilgsnis į Pasaulio Lietuvių Bendruomenės veiklą yra geriausias pasitarinimas pačiai Bendruomenės idėjai ir už tai žurnalui esame ypatingai dėkingi."

Nesiekiant užginti Aidy žurnalo pasitarinimo Bendruomenės idėjai, toks išskirtinas reveransas vienam ir vieninteliui leidiniui yra lygus tėvo Bernatono skelbimui Vokietijoje, peršančiam Vokietijos lietuviams skaityti tik jo išrūšiuotą ir labai jau siauros apimties spaudą.

Greitai pervertęs 1964 m. Dirvos komplektą, kiekvienas suras 17 vedamųjų, skirtų vien Bendruomenės reikalų svarstymui. Čia specifiniai Bendruomenės organizaciją liečią temos. Neskaitytojame kitų vedamųjų nei visos eilės straipsnių (nei, pagaliau, pačios Bendruomenės organų su PLB valdyba priešakyje patiektų), kurie taip pat sudaro medžiagą Bendruomenės organizacijai liečią temas. Neskaitytojame kitų vedamųjų nei visos eilės straipsnių (nei, pagaliau, pačios Bendruomenės organų su PLB valdyba priešakyje patiektų), kurie taip pat sudaro medžiagą Bendruomenės organizacijai liečią temas. Neskaitytojame kitų vedamųjų nei visos eilės straipsnių (nei, pagaliau, pačios Bendruomenės organų su PLB valdyba priešakyje patiektų), kurie taip pat sudaro medžiagą Bendruomenės organizacijai liečią temas.

Dirva, o taip pat, be abejo, ir kiti laikraščiai, Bendruomenės gyvenimo ir darbo temas gvildena ne padėkai. Bet įeiti jau PLB biuletenio vedamųjų autorių randa reikalo bučiuoti ranką vienai poniai, o kitoms ne, jis ne ponias, o save stato į keblį ir abejotiną kurtuazijos žinovo padėtį.

gijos persekiojimą bei sąžinių prievartavimą komunistinio režimo pavergtiems žmonėms.

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

LAIŠKAI

ESMINIAI IR NEESMINIAI
STABTELĖJIMAI

Draugo šeštadieniniame priedė (nr. 55) tulas J. Džiugelis, smulkiau recenzuojamas naujai išėjusį Lietuvos Enciklopedijos XXXII tomą, tarp kitko, užkliudo mano pateiktas Dirvoje pastabas apie Vairo žurnalą. Jis sako, kad mano "priekaištai" kun. dr. J. Prunskui ir šio tomo redaktoriui būvę neesminiai. Ešą aš tik "užsipuoless", bet nieko naujo papildymams nepateikęs. Aš net nepažiūrėjęs, kad ne daugiau vietos buvę skirta Kultūrai, Vadovui ir kitiems žurnalams.

Kas atidžiau skaitė mano rašinius Dirvoje dėl Vairo aptarimų Enciklopedijoje, tikrūs, nustebs tokiu tikrai neesminiu Draugo bendradarbio atsišnekėjimu.

Mano pastaba, kad Enciklopedijoje reikia duoti tik teisingas žinias, yra labai esminė. Kad žurnalo turinį, tikslą, apimtį ir pobūdį reikia aprašyti objektyviai, be keistų politinių poleminių ir demagoginių prielaidų,

Montessori Vaikų Nameliuose Chicagoje per Vasario 16 šventę prieš pakeliant Lietuvos vėliavą. Šalia stovi mokyklos vedėja S. Vaišvilienė.

PELNYKITE DIVIDENTUS
KETVIRČIAIS
VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

NEATIDELIOJANT ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR

4 1/2% DIVIDENTAI IŠSIUNČIAMAI PASTU
KETVIRČIAIS... INVESTMENT
SĄSKAITOMS.

"SERVING YOU SINCE 1922"

Indėliai apdrausti iki \$10,000 federalinės valdžios įstaigoms

ST. ANTHONY SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650
Juozas F. Gribauskas, sekretorius
Chicago Phone: Area Code 312; 242-4395;
Suburban Phone: 656-6330.

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

Pagonybės paunksmėje

Kiek anksčiau buvau užsimeinę apie porą kukalių Stasio Ylos "Dievo sutemų" rugieniojuose: pirmą, sunkiai patikrinamus, abejotinus, ne moksliskai surinktus bei dokumentuotus "konkrečius faktus", ir antrą, labai silpną ir lėkštą jų nagrinėjimą, nesugebėjimą nei moksliskai, nei psichologiškai, nei literatūriškai įsigilinti ir atvaizduoti gilias dvasinių lūžių dramas.

Deja, ten yra ir daugiau kukalių, bet negi visus iš karto apskaičiuosi. Bet vieną labai pražydušį norėčiau atskirai paminėti. Tai dažną kalbėjimą apie žmogaus suareligijimą ar jo nepakankamo religiskumo motyvus. Žmogaus menko religiskumo ar visiško nureligijimo motyvai jo piešiniuose yra arba blogi, ir žemi, arba dėl klaidų ir mažaverčių nesuipratimų, arba dėl klaidingos ideologijos, arba dėl moralinių silpnybių.

Bet už tat visi grįžimo Dievop motyvai yra geri, moralūs, šviesūs, taurūs, teisingi. Ar tai įvyko dėl to, kad žmogus pajuto atitinamą vidaus balsą, ar moksliskai taip įsitikino, ar ant jo užkrito mistinės šviesos malonė, ar jis dėl patogumo apsisprendė įsijungti į savo tautos tikinčiųjų daugumos bendruomenę ir katalikišką tradiciją, ar jis senatvėje ir varge aplinkybių buvo taip spaudžiamas, ar jau mirties patalė kitų namiškų ir atvykusio klebono skubiai ir kone prievarta buvo paruoštas išganymui, - visa tai "konkrečių faktų" autoriui beveik vistiek.

O tačiau tie mano čia paminė-

ti keli motyvai (jų būtų daugiau) yra labai nelygios vertės ir netos pačios kokybės. Man būtų beveik neįtaiku atpasakoti ne vieną gerai žinomą atvejį, kai "Dievo sutemose" klaidžiojęs asmuo prieš pat mirtį ir net po mirties buvo sutalkytas su Dievu tokiu šurkščiū ir hipokritišku būdu, kad reikėdavo stebėtis, iš ko labiau pasityčiojama: ar iš Dievo, ar iš to nelaimingo žmogaus?...

Vis dėlto keliais atvejais Yla pagirtinai mėgina išplėsti savo temos akiratį, vaizduodamas likimus kai kurių žmonių, kurie iš sutemų dar nepraregėjo arba kuriuos jau per vėlu atversti.

Man norėtųsi kiek arčiau sustoti ypač ties dviem tokiais atvejais, kur man beveik rieda ašaros iš gallesio. O tai dėl to, kad drauge su kun. P. Gaida aš irgi taip būčiau norėjęs Ylos veikale matyti įdomų ir rimtą įnašą mokslui, religinei kultūrai ir mūsų tautos kultūrai iš viso. Ir buvo skaudu matyti vietas, kur autorius, mano prisiminimuose toks švelnus, jautrus ir taurus žmogus, stačiai naikina save kaip mokslininką ir rašytoją, kada jis, tariant Z. Invinskio žodžiais, "labai galvotas ir sumanus žmogus", ima rašyti neapgalvotai ir vargu sumanial.

"Dievo sutemose" 187-90 psl. jis "psichologiškai analizuoja" vieno lietuvio inteligento... supagonybimą. Pavardės nepasako, bet visą biografiją ir "konkrečius faktus" sudėsto taip, kad beveik negalima abejoti, ką jis turi

galvoje. Tokį metodą vartoja spaudoje ar knygose negabūs rašytojai, demagogiški publicistai ar sutręšiusios etikos žurnalistai. Užtikti tokius bruožus moksliskai religinio turinio veikale yra labai liūdna.

Yla mums pasakoja, kaip vienas lietuvis inteligentas, "augęs garbingoje ir religingoje šeimoje", dėl karjeros (o iš kur jis tati žino?) "pasirinko naują politinę kryptį, kuri tautą statė aukščiau už krikščionybės idealus"... Jo šeima buvo katalikiška, bet kai tautą ištiko tragedija, ji buvo išskirta. Bolševikai išvežė į Sibirą žmoną ir vaikus, ir grįžęs jis jų neberado. Jautėsi kaltas, sąžinė nerimio. Jam ėmė vaidintis, kad grįdina pasaulio tvarka, bet Yla žino, kad iš tikrųjų "griuvo tik jo sąmonė ir sąžinė".

Pagaliau jis surado moterį, kuri jį suprato, užjautė, ir jie civiliskai susituokė (kas Ylai, aišku, yra didelė nuodėmė ir sąžinės sugriuvimas). Ir tada mūsų karjeristas staiga pasidaro nepalankus krikščionybėi. Nusivillia ja, nes ji nedaranti pažangos, "užsiklirusi senose moralės formose", nebetinkanti mūsų tautai. Jam "reikia naujos religijos arba senos, primityviškos, bet tautai autentiškos". Jis norėjo "įtikinti save ir kitus, kad gali būti religijų, kurios pateisintų prasilenkimą su pagrindine dorine tvarka" (!)...

Jis tampa vienišas, bet randa pritarėjų, ir tai jį kiekguodė. Jis ieškojo argumentų "įtvirtinti savo sąžinės slogučiu"! Vadinasi, jis pritaikė religiją ir filosofiją

savo netvarkingam šeimyniniam stovui. Bet Yla geriau žino ir jam sako: meluoji saupaiam! Tu nenorėjai susitaikyti su tikrove, kad padarei klaidą, pasielgei negarbingai... Ir esi nelogiškas: norėjai gimti pagoniškoj lietuvių religijoje, - bet "argi senoji lietuvių religija būtų tavo stovį laikdusi sutalkomą su dorove"?...

Taip brangusis Yla "psichologiškai ir išanalizavo" naują lietuvišką pagonį, jo filosofijos motyvus, jo nelogiškumą ir negarbingumą, jo prasilenkimus su pagrindine dorine tvarka. Kaip kiti, taip galima svajoti apie senobinės lietuvių tikybos atgaivinimą, jeigu ne su pagonišku būdu, ne doru elgesiu ir nelogiškais motyvais?

Kad tas inteligentas sukūrė naują šeimą civiliskai (galbūt, turėjęs pagrindo tikėti, jog jo senoji šeima Sibire bus žuvusi), kad jis, užuot "laisvai" paleistuvavęs, ryžosi tvarkingai ir įstatymų ribose pradėti naują gyvenimą, tai Yla nesvarbu. Ar tati yra blogiau, negu eilės smarkių katalikų ir aukštai iškilusių asmenų šeimų suirimai bei suardymai, slapsti sangulavimai ir ar atviras konklubinažas? Tokie reiškiniai, kaip žinoma, smerkiami "iš principo". Bet jeigu tie gerieji krikščionys nepersimeta "pagonybėn", nepagalvi aukų savo parapijai, apie jų prasilenkimus su pagrindine dorine tvarka kaž kodėl garsiai nekalbama ir kunigų knygose jų lūžiai neaprašinėjami.

Praėjusis karas, bolševikų okupacija, trėmimai Sibiran, bėgimas į Vakarų suardė daug lietuviškų šeimų be jokios jų kaltės. Šimtams ir tūkstančiams tai buvo ir tebėra skaudžiausias asmeninės tragedijos, dėl kurių normaliai jautriam žmogui reikėtų drauge išgyventi jų didžiulį skausmą ar bent rasti savyje užuojautos ir simpatijos jausmų, o ne tik išvedžioti įvairias aukštas principines filosofijas apie jų dorinius nusikaltimus. Ylai, viengungiu iš pašaukimo bei pareigos ir neturėjusiam progos būti pačiam tokio rūstaus liūdmio auka, gal derėjo būti dar atsargesniam ir subtilesniam už mus kitus...

Praūžęs karas, kuris buvo apvertęs Europą aukštyn kojom ir jos pusę tebelaiško pamynęs ligi šiol nevienam iš mūsų galėjo kelti klausimą, ar neįtūva pasaulio santvarka, ar mūsų gyvenimo pagrindai nėra supuvę, argi ne gėda toliau vadintis europiečiais ir net krikščioniu? Kodėl taip įvyko, iš kur toks žmonių žvėriškumas, už ką, kurliuk kreipti viltys, kuo atsiremti? Stasiui Ylai net ir po nacių koncentracijos stovyklos nepasivaideno, kad pasaulio santvarka grįtva. Deja, nacių ir bolševikų koncentraciniame pasaulyje dingo tūkstančiai mūsų gerų tautiečių gyvenimai ir bent buvo sugriauta jų sveikata. Bet apie tokį, kuris pradėjo mąstyti ir ieškoti atsakymų ir savo mąsty-

mus bei išgyvenimus, pvz., pateikti literatūrine forma, Yla išdidžiau už psichiatrijos gydytoją nustato, kad čia "griuvo tik jo sąmonė ir sąžinė".

Kažin? Greičiau kaip tik anso sąmonė buvo aštresnė ir įžvalgesnė, o sąžinė jautresnė ir meniškesnė už tuos mūsų naujuosius teologus, kurie ir kuolą jiems ant galvos tašant bukdaučiai vis tvirtins, kad pasaulio santvarka negrįdina ir negali grįgti, nes visa juk yra Dievo rankose.

Daugiau nei dešimtmečiui praėjus, tai su žypsena, tai su nusi-stebėjimu aš vis negaliu užmiršti tų keistų puolimų ir aistringų susijaudinimo, kai vienas lietuvių rašytojas parašė romaną, kuriame kiek tiek pavaizdavo krikščioniškojo XX amžiaus sužvėrėjimą ir kiek drąsiau iškelė romantinę senosios lietuvių religijos ("pagonybės") sugrąžinimo svajonę.

Krikščionybės įvedimas Lietuvai gal buvo didžiulė religinė palaima, bet politiniu ir tautiniu požiūriu, kaip vėlesni amžiai parodė, jis nebuvo toks aiškiai laimingas. Tad juodžiausiame mūsų tautinių sutemų laikotarpyje, pradedant Simonu Daukantu ir baigiant senosios lietuvių tikybos atgaivinimo skelbėju A. Visuomiu-Sidlausku, ne vienas mūsų pradėjo prisiminti anuos laimingesnius laikus, kai kada kviečiant tautą grįžti prie senojo tikėjimo ar bent ieškoti jame įkvėpimo.

Egiptiečiai, indai ir kinai, žydai, graikai ar romėnai didžiai vertino ir tebevertina savo senąsias tautines religijas, kaip neįkainojamą kultūros turtą. Tos religijos ir šiandien tebestudijuojamos, turi daugybę gerbėjų, jų dievai ir jų legendos nuolat ir įsiverpia į moderninio žmogaus kūrybą, meną, literatūrą, teatrą ir kitas sritis, nors išskyrus indus, kinus ir žydus, kiti daugiau tų religijų nebepraktikuoja. Mus gi žymusis britų istorikas A.

Toynbee vadina "paskutiniaisiais Europos barbarais" (krikščionybę priėmėme vėliausiai) beabejo tik dėl to, kad krikščionybės įvedėjai barbariškai sunaikino ir išrovė senoji mūsų tautinio tikėjimo duomenis ir pėdsakus, kuriuos šiandien su tokiu vargu ir sunkiai tebesistengia atkasti ir atstatyti mūsų archeologai ir istorikai.

Tik 19-jo šimtmečio romantikai, tautos budintojai pradėjo įvertinti tą nuskandintą mūsų dvasios ir kultūros turtą. Jie vėl atrado ar savo svajonėse sukurė gamtos dievus, krivius, vaidilias, vaidilutes, žavingą kunigaikštienės Birutės legendą, ir visa tai kilo turbūt ne dėl anų romantikų "šeimyninių nereguliarumų" ar "prasilenkimų su pagrindine dorine tvarka".

O gal tik tuomet dar nebuvo Stasio Ylos, kuris savo tyrinėjimuose būtų šį tą suradęs ir iškasęs jų būtinai žemus, egoistinius, nemoralius motyvus, o taipgi rėdęs jų nelogiškumą...

MEČYS ŠIMKUS,
teisnininkas, tiksliai,
gerai ir greitai užpildo įvairius **IN-COME TAX** pareiškimus. Kreip-tis:
ŠIMKUS REAL ESTATE
4259 South
Maplewood Ave
Chicago, Ill.
CL 4-7450
arba
YA 7-2046

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS! PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

• Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividendas 4½% išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

Bachunas apie vasarviečių verslą

(2)
Kada svečiai valgo valgykloje, turite prieiti prie jų siūlant lėkštę kokių skanumynų. Tuo pat metu pastebėsite, ar jie savo gautą davinį suvalgė. Jei ne, sužinosite, koks jų skonis ir ką jie mėgsta. Tada pasiūlykite ką nors kitą. Jei paklausys atsakys, kad šiandien neturi apetito, tai vienas dalykas. Bet jei matysi, kad sveičiui tas valgis nepatiko, tada pasiūlyk ką nors kitko. Bent vienas iš savininkų, o jei galima ir abu, turi visą laiką būti ryšyje su svečiais.

SVEČIAI NEPRIVALO NUOBODŽIAUTI

Buvo laikai, kada nereikėdavo svečių "užbovyti". Jie patys rasdavo sau pramogų, džiaugdavo si gamta, gi moterys tai siuvinėdavo, tai mezgdavo arba susėdusios aplink siuvinėtojas ir mezgėjas skaitydavo knygą ir vesdavo diskusijas. Vyrai eidavo pažuvauti arba šiaip po laukus ir mišką pasivaikščiodami pasikalbėdavo arba ir kortomis palošdavo. Dabar kitaip: atvykęs svečias klausia, kokia programa, ką turėsime daryti ir t.t. Todėl svečiams reikia sudaryti programą, šokią ar tokią, kad tik jie turėtų užsiėmimą. Jei to nedarysite, jie bus neramūs, kai kada aiškiai nepatenkinti.

Valgyklos patiekalai turi būti gerai ir su pasirinkimu. Ne vieno, bet mažiausia dviejų, o dar geriau trijų valgių. Ir nebūk šykštus, nes per atostogas žmonės išalksta laiką leidžiant tyresniam ore ir kitoj aplinkoj. Geriau imti didesnę užmokestį, bet duoti sveičiui prisivalgyti tiek, kad jis neturėtų eiti ar važiuoti į miestą valgyti, pas tave negavęs iki soties. Visą, ką darysi sveičiui, prisimink, ar būtum patenkintas, jei kas tave taip pavaišintų ir patarnautų?

Šiuo klausimu būtų galima knygą parašyti. Reikia būti šokių tokiu psichologu, o svarbiausia, mėgti žmo-

nes ir būti su jais širdingu. Jei nemėgstate žmonių, neikite į vasarviečių ar viešbučių verslą. Ką darote, turite daryti, "iš vidaus", ne vaidinti. Žmonės tuoj pajunta, supranta ir tiksliai įvertina jūsų elgesį.

Neminėsiu, smulkiau, kaip įrengti pačias vasarvietes ar kaip turite patenkinti svečius, kaip juos aptarnauti prie stalo, kambariuose, valgyklose ir t.t. Tai specialaus amato tema ir tuo reikaliu yra išleista apšiai knygų, kurių galima įsigyti valstijos universitetuose arba Washingtone.

SKIRTINGOS KAINOS

Maisto ir kambarių kainos vasarvietėse visuomet yra aukštesnės, negu miestuose dėl to, kad tai yra sezoninis verslas, operuojamas porą ar trejetą mėnesių, kai kur keturis mėnesius. Visi įrengimai betgi yra tokie, lyg operacija truktų ištisus 12 mėnesių. Be to, yra vietovių, kur pačiam savininkui reikia apsirūpinti vandeniu, dujomis ir kitais patogumais, kas kainuoja žymiai brangiau.

Kainos nustatomos pagal įrengimų ir patarnavimo rūšį. Gaunama tiek, kiek užmokė. Mieste, kur, pav., hamburgeris kainuoja 15 ar 25 c., vasarvietėje tokio pat hamburgerio neparduosi už tokią kainą, nes pardavimo kiekis yra mažesnis. Mieste per dieną galima parduoti 500 ar daugiau, o vasarvietėje 10 ar 25. Gi įrengimai tie patys.

Brangi ir vasarviečių inventoriaus amortizacija. Mieste už lėkštę mokama 25 ar 35 c., o vasarvietėje už geros rūšies lėkštę mokame po \$1.00 ir daugiau, nes lėkštės turi būti ištaigingesnės. Valgis gali būti toks pat, bet inventorius ne, todėl ir maisto kaina aukštesnė. Kitas pavyzdys: vienur Coca Cola parduodama 6 bonkos už 25 c., o vasarvietėse nuo 25 c. iki 50 c. Viskas priklauso nuo aplinkos ir įrengimų. Taigi, kada žmonės sako, kad jūsų kainos yra peraukštos, jie neįsigilina į tas aplinkybes,

nors žino, kad tas pats su automobilių kainomis: vienas kainuoja, sakykim, \$2,500, kitas \$6,700. Ir vienu ir kitu nuvažiuosį j norimą vietą, gal tik ne taip patogiai. Taigi, privalote žinoti, kiek jums kainuoja įrengimai ir kokios kokybės ir rūšies duosite valgi, kiek pinigų investuosite į baldus, apšvietimą, ir visus kitus įrengimus ir per kiek laiko tas turi apsimokėti. Tada žinosite, kiek nuo asmens reikia imti.

SKIRTINGOS IR ATOSTOGOS...

Dabar apie skirtingas atostogas... Kaip minėjau, priklauso, kokią vasarvietę norite įruošti ir kaip norite tvarkytis. Pirmiausia, sustokime ties "housekeeping", - tai yra, prie vasaravimo, kur asmuo išsinuomoja namuką su virtuve ir įrengimais.

Tokios atostogos šeimai yra pigiausios, bent taip dauguma mano. Bet tai nėra tikros atostogos, ypač šeiminei: ji turi virti valgi gal ne taip patogioje aplinkoje ir ne taip patogiai kaip namuose. Kad išvengus darbo, dažnai valgomas šaltas maistas iš dėžučių arba šiaip ką nors "ant greitųjų"; reikia sutvarkyti indus, lovas ir visą kitą. Ir viskas ne taip paranku, kaip namie. Dažnai šeiminiškė turi daugiau nemalonumų ir darbo, negu namie, kadangi visa aplinka kitokia ir neparanki. Šeiminiškė, auginanti savo šeimą, turėtų gauti tikrų atostogų, kur jai nors savaite kitą nereikėtų rūpintis valgio gaminiu ir tvarkos palaikymu. Kada asmuo vyksta atostogų, o tati daugeliui tenka vieną kartą į metus, tai jis turi būti laisvas, atsitraukti nuo kasdienybės.

Atostogos galima ir kitaip tvarkyti... Asmuo ar šeima nuomoja kambarį motelyje, pvz. prie ežero, o valgo, kur tik papuola, - tai vadiname "Europos planu". Tai irgi savotiškos atostogos, kada nežinai, kur gausi gerą ir skoningą valgi ir kiek ir kur reikės mokėti; esi kaip vagabundus. Be to, nežinai, kaip laiką praleisti ir kokių žmonių tarpe, nežinai, kiek atostogos, pagaliau, kainuos.

(Bus daugiau)

Vyriausioji Lietuvos skautų ir skaučių vadovybė su svečiais Kaziuko mugėje Chicagoje kovo 7 d. Iš kairės: LSB vyr. skautininkas B. Juodelis, LSS Tarybos pirmininkas E. Korzonas, Lietuvos gen. konsulas dr. P. Daužvardis, rajono vadas V. Tallat-Kelpša, Auroros amerikiečių skaučių vadovė, ASS pirmininkas E. Vilkas, Seserijos vyr. skautininkė O. Zailskienė, šveicarų skaučių vadovė, ASS garbės narė J. Daužvardienė, lenkų skaučių seserijos vyr. skautininkė ir Lietuvos skaučių rajono vadovė F. Kurgonienė, A. Gulbinko nuotrauka

KAZIUKO MUGĖ CHICAGOJE PRAĖJO DIDELIU PASISEKIMU

Chicago visų tuntu skaučių ir skaučių vadovybė su svečiais Kaziuko mugėje Chicagoje kovo 7 d. Iš kairės: LSB vyr. skautininkas B. Juodelis, LSS Tarybos pirmininkas E. Korzonas, Lietuvos gen. konsulas dr. P. Daužvardis, rajono vadas V. Tallat-Kelpša, Auroros amerikiečių skaučių vadovė, ASS pirmininkas E. Vilkas, Seserijos vyr. skautininkė O. Zailskienė, šveicarų skaučių vadovė, ASS garbės narė J. Daužvardienė, lenkų skaučių seserijos vyr. skautininkė ir Lietuvos skaučių rajono vadovė F. Kurgonienė, A. Gulbinko nuotrauka

maloniai patraukė Lituanicos tunto "dvaras", paviljono centrepastatant lietuvišką verandą. Paviljono lentynos linko nuo koplyt-

Kaziuko mugė Chicagoje lankytojų buvo rekordinis skaičius. A. Gulbinko nuotrauka

Lituanicos tunto vilkdukai pasirošę sutikti aukštusius svečius.

Prie Kernavės tunto paviljono vadovės N. Užbaliienės ir B. Vindašienės pasirošusios sutikti svečius. R. Račičio nuotrauka

filmų vaizdus. Kaziuko mugė nebūtų buvusi pilna, jei joje nevyktų "smuklės" kavinės, arbatinės ar meno galerijos. Skautų vyčių kavinės sienos buvo išmuštos meškos kašiais. Greta didžiulio liepsnojantio židinio ant sienos kabėjo slidės. Gira buvo pilstoma į šešių kraštų aukštasienu bokalus. Ant trijų statinių prie durų koridoriuose pasilipę broliai vyčiai tiroliečių uniformose improvizavo Alpių kalnų atstovus. Jiems nepasidavė Kernavės tunto kavinė su panašiu židiniu, rąstų žvakidėmis, kilimais klotomis sienomis ir Aušros Vartų tunto kavinė su menu ir skanumynais. Čia pat buvo "Žalčio Karalystės" salė su laimės šuliniu ir įvairiais žaidimais mažiesiems, Antrame aukšte skautų būkle buvo įrūšta oro skautų modelių paroda. Greta jos "Kernavės Kuoro" kavinė su sunkiais pilies langais, karališkais papuošimais ir greitomis, visus mieliai aptarnaujančiomis tunto paukštytėmis. Akademikų skautų "Smuklė" visus viliojo savo atmosfera, dainuojančiu jaunimu, burtininkės pranašavimais ir įvairiomis gėrybėmis. Po mugės darbo komandos, vadovaujamos mugės energingo komendanto ps. inž. J. Ivanausko ir jo pavad. ps. J. Paronio, šlavė sales, klases ir koridorius. Visos Jaunimo Centro patalpos atrodė, kaip po karo. Darbo komandos greit atstatė buvusią tvarką. (b.j.)

BALFO 76 SK. VADOVĖLIŲ, KNYGŲ IR PLOKŠTELIŲ VAJUS

Balfo centro valdybos atstovė dr. Armanienė Pietų Amerikoje patyrė, kad tų kraštų lietuvių jaunimui trūksta elementorių, vadovėlių, knygų, lietuviškų plokštelių. Šių lietuviškų palaikymo priemonių daugelis nepajėgia įsigyti. Todėl Balfo centro vadovybė kreipiasi į skyrius ir Balfo rėmėjus ir prašo ateiti talkon. Detroito Balfo 76 sk. valdyba skelbia lietuviškų knygų - elementorių, vadovėlių, knygų, jaunimo laikraštėlių, dainynų, lietuviškų plokštelių vajų. Balfo valdyba kreipiasi į Detroito visuomenę, mokyklų vedėjus, mokytojus, organizacijas tinkamai įvertinti lietuviškų ugdymo reiklą ir ateiti į talką. Vajus tęsis iki gegužės pirmos dienos, o tą dieną bus Balfo vakaras ir per vakarą visi patirsime vajaus vaisius. Aukos prašome įteikti Balfo valdybos nariams -- A. Musteikiui, R. Ražauskienei, B. Čečukvienei, K. Jurgučiai, V. Staškui, Č. Šadeikai, V. Leliui, Ez. Paurazienei, Gaivos kr. pas Petruilonį, Neringoje pas Paužą arba siųsti tiesiog Balfo reikalų vedėjui kun. L. Jankui šiuo adr. 105 Grant Street, Brooklyn 11, N. Y. Kovo 21 d. Balfo atstovai aukas primins nuo 1 val. lietuvių namuose ir kovo 28 d. per Kaziuko mugę. Be minėtų dalykų bus priimamos aukos ir pinigais, už kuriuos centro valdyba nupirks reikiamų vadovėlių. Prisidėkime visi kas kuo galime, kad lietuvių neuzgęstų tol, kol Lietuva bus laisva ir nutrauks rusų uždėtus vergijos pančius. Balfo 76 sk. valdyba

* ALGIS ZAPARACKAS IR RALPH VALATKA atstovavo lietuvių Detroito Pabaltijo Komiteto susirinkime. Susirinkime diskutuota okupacijos 25 metų suakties minėjimas Detroito. Šiais metais komitetui vadovauti tenka lietuviams.

PAMINKLINIS LEIDINYS

Šio apibūdinimo tikrai nusipelno Aleksandro Merklio parašyta ANTANO SMETONOS monografija, kurią puikiai apipavidalintą išleido Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga. Didelio formato veikalas turi 786 puslapius, 754 p. teksto ir 32 p. iliustracijų. Įrištas kietais viršais, su iliustruotu aplanku. Skaitytojas jame randa ne tik aprašomojo asmens biografiją, bet kartu plačią priešnepriklausomybės laikotarpio ir nepriklausomybės metų studiją.

- Spaudos atsiliepimai
- "A. Merklio monografija yra graži stiliumi ir taisyklinga kalba parašytas veikalas. Jis vertingas pirmiausia sukauptais gausingais duomenimis, dažnai grindžiamas autentiškais šaltiniais iš 22 m. nepriklausomybės laikų".
- "...kas domėsis tais Lietuvos laikais ar ką tirs, tai A. Merklio "Antanas Smetona" bus pirmieji vadovas".
- "...Veikalas paliks žymiausiu paminklu pirmam ir paskutiniam prezidentui anos Nepriklausomos Lietuvos".
- "Draugas"
- "Autorius ir knygos leidėjas... sveikintini ir įvertintini kaip atlikę reikšmingą įnašą lietuvių tautos istorijai".
- "Aidai"
- "...skaitytojas ras įdomios medžiagos iš Lietuvos atsikūrimo, laisvo gyvenimo ir net tremties dienų".
- "Laisvoji Lietuva"
- "Palikim tą visą gausybę medžiagos pasigardžiuoti patiems monografijos skaitytojams. O pasigardžiuoti bus kuo".
- "Europos Lietuvis"

- IŠKIRPKIT IR SIŪSKIT KUPONĄ ŠIANDIEN -
MR. K. POCIUS, 3908 FIR STREET,
EAST CHICAGO, IND. 46313

Taip, prašom atsiųsti man Aleksandro Merklio "Antano Smetonos" monografijos .... egz., skaitant po \$12.50. Priedu \$..... sumos čekį (perlaidą). (Visą adresą prašom rašyti didžiosiomis raidėmis).

Pavardė .....

Gatvė .....

Miestas ..... Valst. .... Zip .....

DETROITO SKAUTAI RUOŠIASI KAZIUKO MUGEI

Dideliu pasisekimu praėjo skautų Kaziuko mugės Chicagoj, Clevlenade ir kit. vietose. Teko skaityti gražius mugių aprašymus, stebėtis, kad per porą valandų ištuštėdavo gražiais rankdarbiais ir skanėstais nukrauti stalai. Jau ne vienas pasigedo mugės atgarsių ir iš Detroito. Pasirodo Detroito skautės, -tai, dėl susidėjusių aplinkybių, turėjo nukelti mugę į kovo 28 d. Tą dieną jie žada nustebinti visus savo gražiais rankdarbiais, įvairiais žaidimais, užkandinėmis, gausiu laimėjimų stalu ir puikia virtuve, kuriai vadovaus skaučių, -tų mamytės. Šiuo laiku visas skautiškas jaunimas ir senimas dirba iš peties. Jie laukia ir tiki, kad ir Detroito, kaip ir kitų vietovių lietuviškoji visuomenė išpirks viską, ką su tokia užsidegimu ir tokiu mielu jie ruošia.

Detroito Mindaugo draugovės skautai ruošiasi Kaziuko mugėi. Iš kairės: V. Kaunelis, K. Mišlūnys, D. Beržanskis, J. Dumašius draugininkas A. Vaitiekaitis, J. Vaidičnas, G. Alantas ir K. Karvelis.

Svečiai AL Montessori d-jos Vaikų Nameliuose Chicagoje. Iš kairės: AL Montessori draugijos pirm. I. Kriaučeliūnienė, inž. A. Rudis, mokyklos vedėja S. Vaišvilienė, Olandijos gen. konsulas Lambooy, J. Daužvardienė, gen. konsulas dr. P. Daužvardis ir M. Rudienė.

LIETUVĄ SU OLANDIJA JUNGIA KLUMPĖS IR VĖJO MALŪNAI...

Chicagoje Lietuviškajame Marquette Parke išaugo ALM Vaikų Nameliai. Tai Irenos ir dr. Leono Kriaučeliūnų dovana lietuviškam atžalynui, kur jie nuo jaunųjų savo amžiaus metų auklėjami Montessori sistemoje, kartu skiepyjant gimtąją lietuvių kalbą ir tautinės dvasios apraiškas. Šiuose nameliuose dirbančios mokytojos ir namelių administratorės AL Montessori dr-jos valdyba plačiai nesilaikanti kokia nors stebuklinga gira ar jausmų darna, bet tyliai auklėja jaunąją kartą. Nameliai yra perpildyti vaikais ir visi norintieji juos lankyti negali patekti.

Kovo 3 d., ALM Vaikų Namelius aplankė aukštasis svečias -- Olandijos konsulas Chicagoje Mr. Lambooy. Svečiai lydėjo Lietuvos gen. konsulas dr. P. Daužvardis su ponu, Vaikų Namelių mectenas ir draugijos direktorius dr. L. Kriaučeliūnas, inž. A. Rudis su ponu ir kiti.

Olandijoje Montessori sistema yra inkorporuota į viešųjų mokyklų sistemą. Todėl ir Olandijos konsulas, susipažinęs su dr. L. Kriaučeliūnu ir išgirdęs apie lietuvių Vaikų Namelius, juos ir panorėjo aplankyti. Lankydamas klases, konsulas ypač teiravosi, iš kur gauname lietuviškų knygų. Jis tikėjosi, kad knygos gaunamos iš Lietuvos, čia konsulai buvo paaiškinta, kad reta knyga išleista Lietuvoje yra be komunistinės propagandos, o jei kuri tinkama, tai ir panaudojama. Taip pat konsulas pamatė pačios Montessori dr-jos išleistas lietuviškas knygeles jauniems lietuviams. Komunistinio nepažinimo laisvosios Olandijos konsulai buvo nuostabu, kad komunistai Lietuvoje ir į vaikus skirtus leidinius bruka komunistinę propagandą. Taip pat rasta bendrų objektų, kurie jungia Lietuvą su Olandija: tai medinės klumpės ir vėjo malūnai...

Šis vizitas tiek Olandijos konsulai, tiek ir Vaikų Nameliams buvo labai naudingas, ir kartu šis simpatiškas diplomatas suartino su lietuviais. Irena ir dr. Leonas Kriaučeliūnai Olandijos konsulą pakvietė į Žuvusių už Lietuvos laisvę minėjimą birželio 13 d. Konsulas tikrai pasižadėjo jame dalyvauti. Taip pat A. Rugytės pažintimi į tą patį minėjimą pakviestas ir pažadėjo dalyvauti Didž. Britanijos konsulas. Šios pirmosios kregždės rodo, kad birželio 13 d. minėjime turėsime aukštų svečių ir kad mūsų partizanų ir visų žuvusių už laisvę aukos bus ir jų suprantas. Malonu, kad tas tiltas į svetimų valstybių diplomatus pradėtas tiesti Vasario 16 d. surengtame Lietuvos gen. konsulo dr. Daužvardžio ir ALT Chicago skyriaus priėmimo, kur plačiosios visuomenės atstovai turėjo progos susipažinti ir pasikalbėti su įvairių tautų diplomatais.

Kovo 6 d., Vaikų Nameliuose įvyko priėmimas tuos namelius lankančių tėvų, dr-jos narių, mecenatų ir lietuviškos veiklos oficialiųjų asmenų. Po aktualios dr. L. Užgirišienės paskaitos "Mąstymo vystymasis" buvo pobūvis, kurį parengė dr-jos pirm. I. Kriaučeliūnienė, parengimų vadovė F. Gramontienė, R. Kullenė, A. Kaminskienė, A. Martinkienė, E. Baršketienė, V. Germanas ir kiti. Tai proga visi svečiai, kurių buvo didelis būrys, turėjo progos apžinti klases, susipažinti su mokyklos priemonėmis ir metodais.

Kovo 7 d., sekmadienį, nameliai buvo atidaryti svečių vizitavimui. Klasėse visa medžiaga buvo taip išstatyta, kad besidominantieji galėjo susidaryti pilną vaizdą, kas ir kaip dirbama šioje mažoje Lietuvos salėlėje.

Tą dieną Namelius aplankė per šimtas asmenų, kurių pusė buvo amerikiečiai. Tarp jų De Paul universiteto prof. dr. dr. Fleeger, Montessori, viešųjų ir katalikiškų mokyklų mokytojai, kurie be įprastinių Montessori sisemtos mokyklų priemonių čia pamatė daug tautodailės ir lietuviško tautinio meno išdirbinių. Taip pat daugelį stebino ir erdvios, modernios patalpos. Už auklėjimą, tvarką ir reprezentaciją pagarbos nusipelnė namelių vedėja mokyt. S. Vaišvilienė, mokyt. J. Juknevičienė ir padėjėja S. Kuršienė. Bet tap pat visiems aišku, kad be Kriaučeliūnų pagalbos nebūtų Chicagoje buvę šio modernaus lietuviškų auklėjimo židinio, kuris kaip įvykiai rodo, reprezentuoja mūsų tautą ir tautinį auklėjimą svetimtaučių tarpe.

VL Rmjs

IŠRINKTA NAUJA LIETUVIŲ JŪRŲ SKAUTŲ VADOVYBĖ

Kovo mėn. 12 d. pasibaigė penketą mėnesių užtrukęs Lietuvių Jūrų Skautijos visuotinis korespondencinis suvažiavimas. Suvažiavimas apjungė Kanados, Australijos, Europos ir JAV jūrų skautų vienetų atstovus, Tėvų Komitetų Pirmininkus, paskirus jūrų skautijos vadovus ir korp. Gintaras vadovybės pareigūnus, viso 112 dalyvių.

Šis pirmasis Lietuvių Jūrų Skautijos visuotinis korespondencinis suvažiavimas buvo šauktas jūrų skautų statutiniais pagrindams padėti, sekančių dviejų metų kadencijai valdomiesiems organams išrinkti ir ateities darbo gairės nustatyti.

Pirmoje suvažiavimo darbų dalyje buvo svarstyta ir priimtas Lietuvių Jūrų Skautijos statutas. Chicago, Bostono ir Los Angeles jūrų skautų vadovų buvo patiekti ir pagrindiniai išnagrinėti keturi statuto projektai, kurių vienas, balsavimo keliu, daugumos suvažiavimo dalyvių valios išreiškimu, buvo priimtas.

Antroje suvažiavimo dalyje buvo renkami dviems metams Lietuvių Jūrų Skautijos Vadovybės organai: Inkaro Taryba, Vyriausieji Skautininkai, Garbės Teismas, Kontrolės Komisija, Garbės Gynėjas, ir priimti buvusios vadovybės, kontrolės komisijos ir kt. ataskaitiniai pranešimai.

Tenka paminėti, kad kandidatų sąrašas į jūrų skautijos valdomuosius organus buvo gausus. Tai retai pasitaikantis lietuviškų organizacijų veikloje džiugus reiškinys, rodąs jūrų skautijos organizacinę subrendimą ir didelį entuziazmą jūriniam skautavimui.

Iš gausaus kvalifikuotų kandidatų, ilgamečių jūrų skautų-čių vadovų skaičiaus, suvažiavimas dviejų metų kadencijai, išrinko:

Į LJS Inkaro Tarybą: j.v. sk. V. Petukauską (Clevelandas), j.v. sk. Alg. Aglinską (Chicago), v. sk. L. Čepienę (Bostonas), j.v. sk. L. Knopfmillerį (Chicago), j. sk. S. Makarevičių (Los Angeles) ir j.v. sk. Dr. K. Aglinską (Chicago).

Į Garbės Teismą: j.v. sk. H. Stepaitytį, j.v. sk. B. Stundžią ir j.v. sk. V. Šarūną, visus iš Kanados-Toronto.

Garbės Gynėju -- j.v. sk. V. Čepą (Charlotte, N.C.)

Į Kontrolės Komisiją: psk. J. Vaišjurgį, j.b.v.v. V. Jurgelą ir s.v.v.sl. E. Mickūną, visus iš Bostono.

L.J.S. Vyriausia Skautininkė -- balsuojant tik jūrų skautų vadovams, sktn. A. Gasnerienė iš Chicago.

L.J.S. Vyriausiu Skautininku -- balsuojant tik jūrų skautų vadovams, j. sktn. Ed. Venglianską iš Chicago.

L.J.S. Inkaro Tarybos Pirmininku -- balsuojant tik Inkaro Tarybos nariams ir į Tarybą įeinanties Vyriausiems Skautininkams bei korp. Gintaras pirmininkui, išrinktas jūr. v. sktn. Alg. Aglinską iš Chicago.

Suvažiavimą energingai pravedė Prezidiumas, kurį sudarė Bostono jūrų skautų Nemuno tundo vadovai -- psk. J. Vaišjurgis, j. skt. M. Manomaitis, tuntininkas j.b.v.v. P. Jančiauskas, j.b.v. K. Adomavičius ir j.b.v.v. K. Gruzdas. Jiems visiems priklauso jūrų skautijos vadovų, šio suvažiavimo ir visos Lietuvių Jūrų Skautijos vadovybės padėka.

Prieš 38-nius metus kovo m. 12 d. Nepriklausomoje Lietuvoje

IŠ CHICAGOS LIETUVIŲ TARYBOS POSĖDŽIO

Š. m. kovo mėn. 12 d. Jaunimo Centre įvyko Chicago Lietuvos Tarybos posėdis. Buvo svarstyta Vasario 16 d. surinktų aukų stovis, Konsularinio korpuso priėmimo išdavos ir birželio mėn. 13 d. liūdnųjų įvykių sukakties minėjimo klausimas. ALT Chicago skyriaus pirm. inž. J. Juknūni atidarius posėdį, valdybos kasininkas Antanas Valonis padarė trumpą pranešimą, pažymėdamas, kad vasario minėjime surinkta aukų -- \$6857,07 ir užėjimą -- 1167,50. Šiuo metu aukų fonde yra \$8,415,75 ir pelno fonde 656,65. Iš viso \$9,072,75. Po keletos paklausimų, kasininko pranešimas buvo patvirtintas. ALT posėdžio dalyviai vienbalsiai nusprendė iš aukų fondo skirti 7,000 dolerių ALT centro valdybai, o iš pelno fondo 100 dolerių Lituanus žurnalui paremti.

Pirm. J. Juknūnas pranešė, kad vasario 16 minėjime priimtą ir pasiūstą rezoliuciją kongresmanas Paul H. Douglas paskelbė Congressional Record -- senate kovo mėn. 8 d. 1965 metais. Apie tos rezoliucijos paskelbimą senatorius P. H. Douglas ALT-bai yra pranešęs raštu.

Apie konsularinio korpuso priėmimą, surengtą Jaunimo Centre š. m. vasario mėn. 16 d. pranešimą padarė komisijos pirmininkas ir ALT vicepirmininkas kun. Adolfas Stašys. Jis pažymėjo, kad

buvo įsteigti pirmieji jūrų skautai, tą patį dieną, prieš 3-jus metus buvo pradėti pirmieji žingsniai atsteigti savarankią Lietuvių Jūrų Skautiją išsivijoje, tą patį dieną buvo baigtas šis suvažiavimas ir naujai išrinkti Lietuvių Jūrų Skautijos valdomieji organai pradėjo jiems suvažiavimo patikėtas, Lietuvių Jūrų Skautijos statutu paremtas, pareigas.

(1)

prilimmas pavyko ir diplomatinio korpuso narių vertinamas teigiamai. Jame dalyvavo virš 20 svetimų valstybių konsulų, o su šeimomis apie 50 asmenų. Pastebėjo, kad tam priėmimui surengti labai daug darbo įdėjo skryliaus tarybos narė Julija Valdienė. Generalinis konsulas Petras Daužvardis džiaugiasi ir dėkoja ALT Chicago skyriui už įdėtą darbą ir rūpestį organizuojant šį priėmimą.

Kalbant apie birželio mėn. 13 d. liūdnųjų įvykių minėjimą, pirm. J. Juknūnas pažymėjo, kad tuo klausimu yra gauti du oficialūs laišakai: Chicago Lietuvos operos ir LB Chicago Apygardos valdybos. Abiejuose laiškuose prašoma, kad ALT Chicago skyrius prisidėtų prie jų darbo. Šis pagėdavimas išspręstas teigiamai. Pavesta valdybai iširti galimybes, kaip ir koku būdu būtų galima efektingiau suorganizuoti politinę programą. Susirinkimo dalyviai pažymėjo, kad būtų įspūdingiau šį įvykį atžymėti televizijoje ir amerikoniškoje spaudoje. Taip pat turi būti sumanai ir patraukliai panaudotos ir kitos propagandos priemonės, keliant mūsų tautos tragišką likimą ir Sovietų Sąjungos žmoniškumo priemones paneigiantį elgesį.

I.A.

Lietuviai Brazilijoje

NAUJA LIETUVIŲ SĄJUNGOS BRAZILIJOS VADOVYBĖ

Š. m. vasario mėnesio pradžioje įvyko visuotinis narių susirinkimas seniausios Brazilijoje lietuviškos organizacijos -- Lietuvių Sąjungos Brazilijoje. Ši organizacija Sao Paulo mieste veikia nuo 1931 metų. Ji yra juridinis savininkas trijų lietuvių mokyklų nuosavų rūmų, esančių Mokos, Vila Belos ir Vila Anastazijos rajonuose, kur gyvena daug lietuvių. Anksčiau S-ga turėjo dar du pastatus, Bom Retiro ir Parque das Nações rajonuose, bet pastarieji, karui užėjus, tuometinės S-gos vadovybės su Lietuvos Konsulu A. Polišaičiu priešakyje, buvo parduoti.

Aukščiau paminėtame susirinkime buvo išrinkta dviem metams nauja Liet. S-gos Brazilijoje valdyba iš šių asmenų: pirmininkas Aleksandras Bumblis, vicepirmininkas Gediminas Draugelis, pirmas sekretorius Nelsonas Ambrazevičius, antras sekretorius Aleksandras Boguslauskas, izdininkas Jurgis Garška, turto globėjas Vinasas Kutka ir knygyninkė Nijolė Pupienytė. Revizijos komisijon išrinkti: Dr. Aleksandras Kalinauskas, Antanas Serbenta ir Antanas Steponaitis. Kandidatais liko Norbertas Stasiulionis ir Albina Ambrazevičienė. Nauja valdyba S-gos vadovybę parėmė š. m. kovo 5 dieną.

Naujoji vadovybė yra pasiryžusi šios organizacijos veiklą praplėsti ir pagyvinti, įtraukiant daugiau narių į lietuvišką kultūrinį darbą.

KONGRESO TALKININKES

III-jam Pietų Amerikos Lietuvių Kongreso lėšų su-

telkimui, be kitų būdų, buvo dar suorganizuotas būrelis lietuvių-talkininkų, kurios surinko žymią dalį Kongresui skirtų pajamų. Kongreso talkininkų konkurso pirmą vietą laimėjo Cecilija Bagdžiūtė, antrą vietą Geny Žarkauskaitė ir trečią vietą Vida Idikaitė. Pirmą vietą laimėjusi talkininkė gavo nemokamą bilietą lėktuvu į Čilės sostinę Santiago su visu užlaidkymu ir antrą vietą laimėjusiai į Brazilijos sostinę Brasilią.

NAUJA ATEITININKŲ VALDYBA

Sao Paulo lietuvių moksleivių ateitininkų organizacija savo susirinkime, įvykusiame š. m. vasario 13 dieną buvo išrinkta nauja valdyba, kurią sudaro Albinas Seliokas, Kazys Miliauskas, Julija Jurgelvičiūtė, Elena Seliokaite, Irena Jurgelvičiūtė, Vilma Šimonytė, Stasys Kilčiauskas, Osvaldas Pikūnas ir Romaldas Guiga.

LIETUVIŲ NAMAI ATGAUTI LIETUVIAMS

Po daug vargo ir pastangų dabartinei Liet. S-gos Brazilijoje vadovybei pavyko iškraustyti nuomininkus iš Dr. V. Kudirkos vardo lietuvių mokyklos rūmų, esančių Mokos rajone. Tie rūmai, kurie yra arčiausiai S. Paulo miesto centro ir turintieji didesnę salę parengimams, buv. S-gos vadovų buvo nevykusiai išnuomoti svetimiesiems ir juose vietos japonai buvo įsistaisę savo mokyklą. Nuomininkus iškrausčius, lietuvių nuosavi rūmai grįžta vėl lietuviams. Juos sutvarkius ir atremontavus numatoma organizuoti plati ir gyva lietuviška veikla.

St. Vancevičius

Tinkami rūbai duoda gerą savijautą

DĖMESIO

Pas mus Jūs rasite vyrų pasaulį! — Mes aprensime Jus nuo galvos iki kojų. Puikiausias pasirinkimas geriausių gaminių vyrų aprangai.

BOTANY „500“ kostiumai ir paltai, MANHATTAN marškiniai, LEE ir DISNEY skrybėlės.

Krautuvėje Jūs laukiami kasdien, o sekmadieniais nuo 10 iki 4 val.

H. Seigan

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ

4630-32 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Telef. YA 7-1272
Čia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilgesniam išsimokėjimui be nušimčių!
Mandagus patarnavimas Lietuvių kalboje.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ — TAIP PAT MAISTO PRODUKTAI

Licenzijuota lietuvių įmonės, registruota U.S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

3212 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608
Telef. CA 5-1864

2439 ir 2608 W. 69 St. Chicago, Ill. 60629
Telef. WA 5-2737

DIDELIS IŠPARDAVIMAS medžiagų ir kitų prekių nepaprastai pigiomis kainomis. Angl. kostiumams medžiagos, kurių kaina buvo \$18.00 dabar tik \$14.00. 100% vilnonės kostiumams medžiagos buvo \$14.00, dabar \$10.50. Medžiagos 5 kostiumams tik \$22.50.

NAUJIENA: Suknelėms medžiagos — nylonas kartu su pamušalu.

Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

A. L. TAUTINĖS S-GOS NARIAMS

ALT S-gos Clevelando skyriaus nariai kviečiami atvykti į Tautinės Sąjungos skyriaus metinį susirinkimą sekmadienį, kovo 21 d., tuoj po pamaldų, Dirvos redakcijos patalpose. Bus renkama skyriaus valdyba ir revizijos komisija. Svarbu taip pat išrinkti delegatus ALTS seimui.

Po susirinkimo vašės. Valdyba

• Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos valdyba kovo 27 d. Čiurlionio Ansamblio namuose, 10908 Magnolia Dr., kviečia narius su poniomis dalyvauti susirinkime, kuriame paskaitas skaitys dr. J. Maurukas ir inž. A. Nasvytis. Po susirinkimo — bendros vašės.

Susirinkimo pradžia 7:30 val. vak.

Vysk. Valančiaus lietuvių mokyklos Clevelande mokinės Banionytė ir Neimanaitė prie laimėjimų, skirtų mokyklos rėmėjams. Jos taip pat energingai veikia, kad kuo daugiausia bilietų būtų išplatinta ir tuo pačiu stiprinama lietuviškoji mokykla.

V. Pilodžinsko nuotrauka

mijos Sekretorius Stephen A. Ailes paskyrė J. P. Mulioį savo patarėju Ohio valstijoje. Šioje pozicijoje J. P. Muliois bus ryšininku ir patarėju aiškinant Armijos tikslus ir ryšius santykiuose su civilijų gyventojų interesais. Tai yra garbės tarnyba, bet kartu ir parodanti aukštą pasitikėjimą ir pagarbą iškiliam II Pas. karo veteranui, leitenantui-pulkininkui J. P. Mulioiui, dalyvavusiam Normandijos invazijoje ir apdovanotam Bronzo žvaigždės ordinu ir Kario medaliu.

CLEVELANDO ORGANIZACIJŲ ATSTOVŲ SUSIRINKIMAS

ALT Clevelando skyriaus organizacijų atstovų susirinkimas įvyksta sekmadienį, kovo mėn. 21 d., 12 val.

Lietuvių Klubo apatinėje salėje. Atstovus prašome atvykti laiku.

Darbotvarkėje: skyriaus valdybos ir revizijos komisijos pranešimai, diskusijos naujos valdybos ir revizijos komisijos rinkimai, einamieji reikalai, klausimai ir sumanymai.

Organizacijos prašomos užsimokėti nario mokesčių ir atsiųsti po 3 atstovus.

Skyriaus Valdyba

• Rašyt. Em. Skujeniks, kurį laiką skundžiasi savo sveikata. Šiuo metu yra paguldytas Luteronų ligoninėje (2608 Franklin), 305B kamb.

• Kaz. Žiedoniui, ALT Clevelando sk. valdybos nariui, buvo padaryta ligoninėje sunki operacija.

• Richard L. Maher, dienraščio Cleveland Press politinio skyriaus redaktorius, yra pakviestas vadovauti 1965 m. Katalikų Labdaros Vajui.

Vajus prasidės gegužės 16 d. ir tęsis iki gegužės 30 d.

Vajaus užsibrėžtas tikslas — surinkti 1,500.000 dol. katalikiškųjų labdaros organizacijų darbui paremti.

• Renata Tebaldi, Metropolitan operos "auksinio balso" sopranas, dalyvavusi veik viso pasaulio garsiausiose operose, šį kartą pasirodys su italų tenoru Franco Corelli Toscos ir Mario Cavaradossi operose. Spektakliai pradėdami balandžio 26 d. su Puccini opera Tosca.

Bilietus jau dabar galima užsisakyti paštu rašant Met's Box Office, E. 9th and Euclid Ave., Cleveland, Ohio 44114.

Skolinies pinigų kad taupyti? grynus!

Klausk mus

Tai galima padaryti. Vietoje leidus mažoms skoloms suėsti jūsų algą, jomis galite atsikratyti viena Cleveland Trust asmenine paskola. Be to, tuo sutaupote pinigų.

Asmenine paskola jūs išvengiate sutraikymo klausinio gūžtoje — jūsų sutauptų sąskaitos — ir nenustojate priklausomų dividendų.

Įvairios išlaidos už patarnavimus — pabaudos, ko gero išauga į didesnę sumą, nei žemais procentais paskola iš The Cleveland Trust Compa-

ny. Turėsite tik vieną mėnesinį mokėjimą, vietoj daugelio. Mokėjimai išdėstomi jums patogiausiu metu.

Verta pagalvoti? Aišku, kad taip. Tad kodėl neužsukti į artimiausią Cleveland Trust banką ir nesušniti, kaip suvesti sąskaitas ir sumažinti iki minimumo kredito išlaidas.

Cleveland Trust skolina daugiau pinigų ir didesniais skaičiais žmonių, nei bet kuris kitas bankas Ohio. Klausk mus. Mes mėgstame sakyti "taip".

Kai reikia pinigų... klausk

Cleveland Trust

Didžiausias Ohio Bankas

Federalinės Depozitų Draudimo Bendrovės Narys.

UŽBURTA DŪDELĖ

Neringos ir Pilėnų Tuntų Skaučių ir Skautų Tėvų Komitetai kviečia visus — didelius ir mažus — į Užburta dūdelę, Mykolo Venclausko 4 veiksmų pasaką. Vaidinimas įvyksta š. m. kovo 21 d., sekmadienį, 4 val. po pietų, šv. Jurgio parapijos salėje. Bilietų kainos — suaugusiems \$2.00, vaikams ir moksleiviams 75 centai, uniformuotiems skautams ir skautėms 50 centų.

Užburta dūdelė yra tikrai graži pasaka, kurią mieliai žiūri jaunas ir suaugęs. Vaidilos Teatras su dideliu pasisekimu ją statė Clevelande, Detroite ir Chicagoje. Režisuoja Petras Maželis, vaidina mūsų pačių jaunieji ir vyresnieji aktoriai ir daugelis jų yra skautai-tės. Clevelande šis veiklas kartojamas paskutinį kartą ir Tėvų Komitetai kviečia visus clevelandiečius pasinaudoti čia proga ir praleisti malonią popietę su UžBURTA DŪDELE.

PARDUODAMAS NAMAS

Maisto krautuvė ir 6 kamb. butas. Gera proga jaunai porai. Prie Naujosios parapijos.

Tel. IV 1-7618 iki 6 val. vak. Vakarais — IV 6-0017. Kaina \$18,000.

Aukos Balfui

Vajaus komitetas, patikrinęs surinktas aukas rado, kad iš viso surinkta 2,827.51, įskaitant \$204 gautus 1964 m. ne vajaus metu.

Palyginus su praeitais metais, aukų gauta keliais šimtais dolerių daugiau, kas rodo, kad Clevelando ir apylinkių lietuviai buvo ir yra duosnūs Balfio šalpai.

Balfio direktorius dr. V. Ramanauskas padėkojo už atliktą gražų šalpos darbą visiems komiteto nariams ir 55 sk. Valdybai, kurios iniciatyva šis vajas buvo pravestas.

Balfio 55 sk. pirm. P. Mikšys padėkojo direktoriui dr. V. Ramanauskui už aktyvų dalyvavimą šio vajaus komitete, ypač už pasakytą gražią skatinančią kalbą per radiją. Pažymėjo, kad negavus aukų rinkėjų, jas rinko visi komiteto nariai, jų tarpe gražiai pasidarbavo ir senos kartos veikėjai: Aleksas Banis ir Jurgis Kuzas, Komitetas nuoširdžiai dė-

• Prieš atnaujindami savo draudimus, palyginkite kainas telefonuodami V. Giedraičiui 944-6835 ar Z. Obeleniui 531-2211.

LIUKSUSINIAM GYVENIMUI

Elegantiškas namas prie Terrace Rd., Euclido autobusų. 4 dideli miegamieji, moderni virtuvė, 3 vonios, kabinetas ir TV kambarys, prijungtas garažas. Dage-
lis priedų... reikia pamatyti... Įkainuotas žemai — priimtiniomis sąlygomis.

WM. T. BYRNE
Tel. 321-5000

(31-33)

PARDUODAMAS NAMAS

Švarus, 3 mieg. namas — Shenely gt. — didelė virtuvė, išbaigtas rūsys. Prie Naujosios parapijos ir krautuvų.

Tel. 531-2390.

koja visiems aukotojams ir šv. Jurgio parapijos kelboniui kun. B. Ivanauskui už leidimą aukas rinkti bažnyčioje, kur buvo surinkta 729 dol. 46 cent. Didelė padėka Dirvai, Draugui ir Darbininkui bei jų korespondentams. Taip pat nuoširdi padėka Clevelando Tėvynės Garsų vedėjui p. J. Stempužiui.

Tie kurie Balfui aukų dar neatidavė už 1964 m., jas ir toliau maloniai priims vajaus komitetas: Balfio direk. dr. V. Ramanauskas, 55 sk. pirm. P. Mikšys, 68 sk. pirm. K. Gaižutis, išd. J. Balbata, A. Banys, V. Čyvas, A. Karsokas, J. Kuzas, J. Mikonis, F. Navickas ir P. Zigmantas.

Čia dedamas sąrašas kas kiek aukų:

Po \$60: Dr. J. Balčiūnas, V.T. Urbaičiai, Po \$50: Dr. W. Bložė, dr. I.A. Jasy, dr. J. Mačiulis, dr. J. Skrinška, Po \$36: dr. J.A. Sandargai, Po \$30: dr. A. Miliauskas, dr. V.L. Ramanauskas, Po \$25: V.M. Apaniai, dr. A. Brazaitis, dr. V.A. Karobliai, Jonas Krikštolaitis, dr. E.M. Lenkauskas, dr. A. Martus, J.M. Mikonai, dr. J. Iz. Stankaičiai, dr. X. Z. Jankus, Po \$20: E.A. Garkai, dr. E.B. Juodėnai, dr. A. Kisieliūs, D. Ješmantas, dr. V.V. Mauručiai, Po \$15.55: Naujos Parapijos Moterų Labdarybės Draugija, Po \$15: A. Butkus, P.O. Mikolūnai, dr. K. Pautienius, A.E. Steponavičiai, P. Žilinskis, Po \$12: A. Alkaitis, V. Steponavičius, Po \$11: Lithuanian Village.

Po \$10: A.J. Augustinavičius, S. Astrauskas, A. Banis, P.N. Bietliniai, Mary Babrauskas, J. Čyvas, dr. D. Degesys, K.O. Eimučiai, J. Gudėnas, J. Graužinis, kun. B. Ivanauskas, E.J. Ilenda, N.O. Juškėnai, E. Kersnauskas, A. Karkliūs, V. Kasakaitis, J. Kazickas, J. Laurinaitis, P.E. Mikšiai, dr. J. Mačys, J. Miglinas, A. Masilionis, D.I. Mašiotai, A. Pautienius, K.O. Palubinskai, W. Plečkaitis, P. Razgaitis, F. Saukiavičius, E.B. Steponai, J. Šlaučiūnas, V. Slivestravičius, J. Stravinskas, J. Smetona, J.P. Staniskai, A. Styra, P. Tamulionis, E. Varekojis, A. Valaitis, dr. M. Vaitėnas, dr. K. Vyšniauskas, V.M. Valiai, J. Žemaitis, G. Žebertavičius, Po \$7: Ed. Steponavičius, M. Smelstoriū, Po \$6.00: V. Senkus.

(Bus daugiau)

Naturally SUPERIOR SAVINGS

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Prof. J. Puzinas, PLB Kultūros Tarybos pirmininkas, kovo 7 d. lankėsi Chicagoje ir turėjo pasitarimą su JAV LB pirm. J. Jasaičiu ir LB Kultūros Fondo pirm. Z. Dailidka. Aptartos įvairios kultūrinio darbo pozicijos. Profesorius pirmuoju uždaviniu pasižadėjo organizuoti ir stiprinti "Gimtosios Kalbos" bendradarbių kadrą, kad šis Kultūros Fondo leidžiamas žurnalas vis stiprėtų ir tuo pasiektų kuo daugiausia lietuvių šeimų.

• Rašytojai Vytautas Alantas ir Alė Rūta prisuntė savo kūrinius jaunimo literatūros premijos komisijai.

Leidėjas ir autorius, kurie yra parašę ir išleidę 1964 metais grožinės literatūros veikalus ir kurie turi parašytus rankraščius, prašome nevēluoti, prisijusiti iki š. m. balandžio mėn. 1 dienos adresu: Jeronimas Ignatonis, 6642 So. Francisco Ave., Chicago, Illinois 60629.

NEW YORK

• Vytautui Abračiui, ALT S-gos pirmininkui, išsikėlusiam gyventi į New Jersey valstybę, Richmond Hill skyrius, kurio jis yra įsteigėjas ir ilgametis buvęs pirmininkas, o ponia S. Abraitienė valdybos sekretorė, kovo 27 dieną ruošia išleistuvių pobuvį. Kviečiami dalyvauti visi to skyriaus ir 1-jo skyriaus Brooklyn nariai. Pobūvis įvyks Arūnų namuose, Woodhaven, N. Y.

Richmond skyriaus pirmininku yra J. Sirusas.

• Dr. B. ir inž. J. Kizlauskai grįžo iš Porto Rico į New Yorką, praleidę dvi savaites atostogų.

MOTERŲ BALIUS NEW YORKE

Trys New Yorko lietuvių moterų organizacijos: D.L. K. Birutės Draugija (pirm. L. Sperauskienė) L. M. A. New Yorko Klubas (pirm. M. Kregždienė) ir S. L. A. Moterų 99 kuopa (pirm. Partha Pivarūnas) buvo rengę Užgavėnių Balių, Sheraton Atlantic viešbučio COLONIAL salėje. Balias praėjo dideliu pasisekimu. Svečių matėsi ir iš plačios New Yorko apylinkės ir iš kitų kaimyninių valstijų. Baliaus pelnas buvo paskirtas Atlanto Rajono Skautų stovyklavietei pirkti.

Džiugu, kad atsirado organizacijų, kurios suprato šio reikalo svarbumą — Stovyklavietės įsigijimą, ir pirmosios atėjo į pagalbą lietuviškam jaunimui. Reikia tikėtis, kad ir kitos organizacijos paseks šiuo gražiu pavyzdžiu. (vd)

Skautų stovyklavietės įsigijimui paremti baliuje. Prie stalo sėdi: G. Trečiokienė, J. Butkus, J. Rauba, O. Osmolskienė, K. Trečiokas ir E. Butkienė. L. Tamošaitis nuotrauka

BOSTON

ALT S-GOS SKYRIAUS
METINIS SUSIRINKIMAS

Kovo 6 d. įvyko metinis ALT S-gos Bostono skyriaus narių susirinkimas. Pirmininkav R. Veitas, sekretoriavo Br. Utenis.

Skyriaus pirmininkas J. Dačys padarė pranešimą apie praėjusių metų valdybos veiklą ir atliktus darbus. Jie reikšėsi trijose srityse: palaikymu ir ugdymu lietuvių tautinio susipratimo, tautinių tradicijų ir lietuviškos kultūros išlaikymu lietuvių tarpe; remimu pastangų, įsijungiant į Amerikos lietuvių politinių ir visuomeninių organizacijų gyvenimą; remimas visų organizuotų Amerikos lietuvių pastangų kovoje dėl Lietuvos nepriklausomybės atstatymo.

Šiems tikslams siekti skyriaus metų eigoje rengė žymių žmonių (prez. A. Smetonos) minėjimus, rėmė lietuvišką spaudą, rengė kultūrinius subatvakarius, meno parodas, palaikė ryšį su vietinės Amerikos valdžios atstovais Lietuvos laisvės bylos gynimo reikalu ir glaudžiai bendradarbiavo su visomis Bostono lietuviškomis organizacijomis.

Šiuos visus darbus skyrius galėjo atlikti turėdamas savo nuosavus namus, kurie laidavo veikimo laisvę ne tik skyriui, bet ir kitiems lietuviškomis organizacijoms, kaip "Laisvės Varpas", Neo-Lithuania, be to, juose veikia vienas liutuanistinės mokyklos skyrius ir kt.

Meno parodas sėkmingai surengė dail. Rūtenis, dail. Pautienius, pastarojo parodos metu buvo išpirkta du trečdaliai visų paveikslų.

Šiais metais, vasario 22 d. skyriaus pirm. J. Dačys ir Bostono lietuvių respublikonų partijos padalinio pirmininkas A. Matjoška dalyvavo priėmime pas Massachusetts valstijos gubernatorių Washingtono gimimo dienos progą.

Skyriaus ūkį sudaro namai. Juose ir sukasi visos vidinės organizacijos gyvenimas. Be namų veikimas liktų ribotas ir aplinkybių varžomas. Praėjusiais metais namų išlaikymui buvo išleista \$1,944.60, o pajamų gauta \$1,368.67. Nuostolis turėjo būti padengtas iš narių aukų, namų fondo pavidale. Praėjusiais metais namai buvo papuošti baldais, kilimais ir šviesomis. Pagražinimo darbus atli-

Burba — pirmininkas, Aleksandras Traška — vice pirmininkas, Gintautas Vėžys — sekretorius, 6349 Artesian Ave., Chicago, Ill. 60629, V. Domanskis — išdininkas, Algimantas Urbutis — valdybos narys.

Tiksliai pasaulio įvykių ir lietuvių gyvenimo informacijos galite girdėti per MARGUČIO radiją iš naujos ir galingos stoties WXRT radijo banga FM — 93.1.

Klausykite kasdieną nuo 7-8 val. vakaro (išskyrus šeštadienius ir sekmadienius).

Programos vedėjas Henrikas Žemelis.

Remkite ir skelbkite MARGUTYJE, nes tai vienintelė Chicagoje lietuvių radijo programa, kuri pasiekia visus Chicago ir apylinkės kolonijų lietuvius.

Rašykite MARGUČIUI: 6755 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60636. Telefonas: GR 6-2242.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

ko skyriaus valdyba ir kai kurie nariai, darbui pasiūšędami 158 laisvalaikio valandų.

Kultūrinių subatvakarių komisijos pirm. E. Cibas savo pranešime paminėjo, kad sezono eigoje buvo surengti aštuoni kult. subatvakariai. Jų programos sudaryme daugiausia rūpesčio yra sudėjęs rašytojas St. Santvaras.

Paskutinio subatvakario programą išpildė mokyklinis jaunimas ir jų daugiausia subatvakaryje dalyvavo. Subatvakarių gautas pelnas \$335.01 įneštas į valdybos kasą.

Į 1965 m. skyriaus valdybą išrinkti: J. Dačys, L. Lendraitis, J. Vizbaras, A. Griauzdė, A. Vileniškis, A. Jakutis ir R. Veitas.

Revizijos komisijon: J. Vaičaitis, Br. Utenis, P. Ausėjus.

Praėjusiais metais mirė veiklus Tautinės Sąjungos ir skyriaus narys Ig. Vileniškis. Naujais nariais įstojo: Algis Dubauskas, Mindaugas Jazbutis ir Giedrė Jazbutienė.

Po susirinkimo, Onos Vileniškienės rūpesčiu, buvo parengta užkandžiai ir arbatėlė. Joje dalyvavo visi susirinkimo dalyviai, garbės nariai rašyt. St. Santvaras, komp. J. Gaidelis su ponia ir svečiai.

Vaišių metų "Linksmieji broliai": E. Cibas, J. Vizbaras ir A. Vileniškis, pianinu palydint A. Griauzdei, padainavo kupletus.

Vaišių metu pasakyta kalbų ir diskutuoti einamieji organizaciniai ir veiklos reikalai. Bronius Utenis įstojo į "Vilties" draugiją su \$100.00 įnašu. Lietuvos Nepriklausomybės Fondui surinkta \$67.00, vėjus tęsiamas toliau.

J. V. Sūdavas

ATVELYKŲ FANTAZIJA

Prašome visus tėvelius atsivesti savo vaikus į Vyr. Skaučių rengiamąją "Atvelykių Fantaziją" skautų būklę balandžio 25 d. 1-5 val. Įėjimas \$1.00 už vieną ar abiejus tėvelius ir \$0.50 už kiekvieną vaiką, kuris dalyvaus varžybose. Bus premijos už gražiausią margutį. Žada atsilankyti ir pats Zuikis apdovanoti laimėtojus ir užimti bei pralinksmininti visus vaikus — duodant progą tėvams pailsėti. Veiks lengvas bufetas be užmokesčio.

Tą pačią dieną, 7 v. v. bus jaunimui dainų vakaras. Kviečiam visus dainų mėgėjus atsilankyti. Atsineškite naujų dainų, instrumentų ir gerą balsą.

Iki pasimatymo visiems!
Bostono Vyr. Sk.
Krazantės D-vė

ADALBERTO STANEIKOS KOS MINĖJIMAS

Š. m. balandžio mėn. 24 d. Wyncote, Pa. įvyksta vėlionies dailininko, diplomato Adalberto Staneikos minėjimas, jo paminklo atidengimas ir jo darbų parodos atidarymas.

Minėjime sutiko dalyvauti ir žodį tarti VLIKO pirmininkas V. Sidzikauskas, Lietuvos atstovas Washingtono J. Kajeckas su ponia tikisi minėjime dalyvauti, jei aplinkybės leis. Atstovybės patarėjas dr. S. Bačkis su ponia pažadėjo minėjime dalyvauti. Prof. J. Puzinas pasakys kalbą per radijo. Visuomenės vardu kalbės LB Philadelphijos apylinkės pirmininkas inž. J. Ardys.

Meninėje dalyje sutiko dalyvauti rašytoja Alė Rūta ir solistė J. Augaitytė.

Amerikiečių dailininkų S-gos vardu kalbės dail. A. Craig ir dail. F. Claud. Taip pat kalbės ir lietuviai dailininkai.

CHICAGIŠKĖS NUOTRUPOS

Lietuviškos Chicago politiniuose ir visuomeniniuose sluoksniuose šiuo metu eina smarkokas "nuomonių pasikeitimas" dėl Marrijos Rudienės sumanymo po iškilmingo birželio 13 d. Chicago Lietuvos Operos Verdi Requiem pastatymo suruošti dar iškilmingą banketą, į kurį ji norėtų pakviesti senatorių Robert F. Kennedy. Banketas turėtų įvykti tose pačiose McCormick konvencijų patalpose, ruošti turėtų Chicago ALT arba Bendruomenės Apygardos Valdyba. Abi šios institucijos kiek abejoja, ar tiktų ruošti banketą nelaimingos visai tautai birželio 13 d. progą, Pritarimo susilauktų ta proga šaukiama politinio pobūdžio manifestacija...

Kalbant apie politinio pobūdžio manifestacijas... Arkivyskupas Antonio Samore, kuris, kaip žinia, Chicago Jaunimo Centre buvo iškilmingai pagerbtas ir apdovanotas 2,000 dolerių vertės čekiu, visiems prisidėjusiems prie tos sumos išstuntinėjo padėkos laiškus ant Vatikano Valstybės Sekretoriato blankų, kur lietuvių kalba širdingai dėkojama ir pranešama, kad tie pinigai bus sunaudoti arkivyskupo gimtajame Bardu mieste "puošnesniam ir charakteringesniam Lietuvos istorijos ir meno prisiminimo žamžinimui". Vienu žodžiu, mažas Italijos miesčiukas turės tai, ko iki šiol dar trūks ta daugeliui Chicago lietuvių pastatytoms bažnyčioms ir institucijoms.

Per šių metų Vasario 16 d. minėjimus ALT surinko žymiai daugiau aukų negu pernai. Tas reiškinys aiškinamas geresne organizacija ir špo pakilimu dėl bent paviršutinės veiksmų vienybės atstatymo ir įvykių užsieniuose (kovų Vietname pasmarkėjimo).

Dalyvavę Pietų Amerikos Lietuvių kongrese svečiai iš užsienio grįžo kiek nusivylę... Kai kurie negavę tiek pasireikšti savo atstovaujamy organizacijų naudai, kiek būtų norėję.

(vm)

Dail. K. Žoromskis, kurio kūrinių paroda šiuo metu vyksta Chicagoje Čiurlionio galerijoje, tarp parodos rengėjų, Gintaro korporacijos korporantų D. Lukošitnaitės ir L. Šleikio.

K. Žoromskio paroda Chicagoje

Lietuvių Jūrų Skautijos Korp. Gintaras surengė dailininko K. Žoromskio meno darbų parodą. Dailininko K. Žoromskio meno darbų parodos atidarymas Čiurlionio galerijoje įvyko š. m. kovo mėn. 13 d. Atidaryme dalyvavo keli šimtai žmonių. Didelę dalyvių dalį sudarė akademini jaunimas.

Parodą atidarė gen. kons. P. Daužvardis. Konsulas savo žodyje pasidžiaugė dail. K. Žoromskio drąsa pareikšti kovos dvasią kūrbyboje; pasidžiaugė ir dailininko naujų meno formų ieškojimu. Parodos atidarymo progą dailininką sveikino Chicago Menininkų Klubu vardu P. Gaučys. Parodos atidarymo iškilmes pravedė Lietuvių Jūrų Skautijos korp. Gintaras pirmininkas G. Reklaitis, dail. K. Žoromskis savo padėkos žodyje rengėjams ir sveikintojams pareiškė, jog ši jo paroda esanti evoliucinė meno formos požitūri.

Ir iš tikrųjų, dailininko meno darbai yra geriausi jo žodžio liudininkai, aiškiai įrodą dailininko meno formos rutuliojimosi kelią. Pradant apžūrėti parodą, einant nuo centrinės sienos į dešinę, paveikslai prasideda daiktine forma — realistiniais, pamažu, laipsniškai atsiplėšia iš daiktinės formos — realizmo ir baigiasi abstraktu-bedaikte forma. Kai kuriuose paveikluose realistinis elementas yra taip glaudžiai surištas su abstrakčiu elementu, kad net ir patys meno žinovai su-

ka galvas nežinodami, prie kokių meno formos juos reikia priskirti. Pats paveikslų išdėstymas evoliucine raida žiūrovui palengvina atsekti dailininko meno formos rutuliojimosi kelią ir suteikia progą pasidžiaugti formos įvairumu.

Paveikslai turtingi spalvomis, jų tonais. Yra darbų gana šilto, linksmo ir giedro kolorito. Yra ir pošalčių spalvų. Iš paveikslų dvelkia espresija, skaidrinanti žiūrovo nuotaikas.

Taip atrodo dail. K. Žoromskio paroda eiliniam žiūrovui. Tėnka manyti, kad ir meno žinovai, meno kritikai ras kuom pasigėrėti aplankę šią parodą, kuri bus atidaryta iki š. m. kovo mėn. 21 d. Viso išstatyta kelios dešimtys paveikslų.

Dailininką K. Žoromskį iš New Yorko atkvietė Lietuvių Jūrų Skautijos Korp. Gintaras. Gintariečiai atliko ir technišką parodos įrengimą, jie budi pačioje parodoje, o taip pat rūpinasi ir komerciniais parodos reikalais.

Iki šiol gintariečiai yra surengę jau virš dešimties meninių rengimų — parodų. Paminėtini dail. Kurausko, Akstino — Remeikos, Igno, Balukdenės ir kt. Yra surengę ir keletą literatūros vakarų. Lietuviškajai visuomenei yra pristatę rašytojo P. Nevardausko knygą "Pajūriais — Pamariais", kiek anksčiau Katiliškio — "Šventadienis už Miesto" ir kt.

Z. Juškevičienė

A. Gasnerienė, K. Aglinskas, D. Lukošitnaitė ir Z. Juškevičienė dail. K. Žoromskio parodoje. Parodą Čiurlionio galerijoje surengė Korpi Gintaras.